

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Martin Žížala

Weblog jako novodobý elektronický informační zdroj

Bakalářská práce

Praha 2006-08-20

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Eva Bratková

Oponent bakalářské práce: Mgr. Blanka Vorličková

Datum obhajoby: 21. 9. 2006

Hodnocení: *vyhoví(+)*

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

pro Martina Žížalu
obor Informační studia a knihovnictví

Název tématu: Weblog jako novodobý elektronický informační zdroj

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je podrobná charakteristika novodobého elektronického informačního zdroje, jímž je weblog, dále analýza a vyhodnocení vybraných reprezentantů informačně hodnotných weblogů existujících v oboru informační vědy a knihovnictví, případně i v oblasti souvisejících sociálních věd. Weblogy budou zjišťovány průzkumem na webu.

V rámci zpracování práce autor:

- Provede základní bibliografickou rešerši k tématu a prostuduje vybrané tituly
- Teoretické či obecné poznatky z literatury, týkající se podstatných charakteristik weblogů, bude prezentovat v první části práce (vlastnosti a rysy weblogů, význam, klady a zápory, jejich vytváření, softwarové zajištění, principy designu, komunikace informací z weblogů směrem k uživatelům aj.)
- Průzkumem na WWW najde a vybere optimální množinu příkladů hodnotných weblogů
- Vybrané weblogy budou analyzovány, vyhodnoceny a výsledky prezentovány v další části práce. Východiskem hodnocení budou teoretické poznatky z první části práce
- Celkově zhodnotí získané poznatky a nastíní možnosti a perspektivy využívání weblogů v činnosti moderně koncipovaných informačních, výukových aj. systémů

Bakalářská práce bude připravena a upravena v souladu s platnými vnitřními předpisy FF UK a dalšími metodickými pokyny a normativními dokumenty.

V Praze dne

19. prosince

2005

Vedoucí současti – ředitel UJISK FF UK

Děkan FF UK

PhDr. Richard Papík, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: 19. 12. 2005

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Eva Bratková

1. BAR-ILAN, Judit. Blogarians - A new breed of librarians. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*. 2004, vol. 41, no. 1, s. 119-128.
2. REICHARDT, Randy; HARDER, Geoffrey. Weblogs : Their Use and Application in Science and Technology Libraries. *Science and Technology Libraries*. 2005, vol. 25, no. 3, s. 105-116.
3. ABRAM, Stephen. Blogging: who are you reading? *Information Outlook*. 2005, vol. 9, no. 4, s. 40-42.
4. *Weblog.cz – co píše české weblogy o webu, webdesignu a internetu* [online]. c2005. Dostupný z WWW: <<http://www.weblog.cz/info/>>
5. CLYDE, Laurel A. Weblogs: are you serious? *Electronic Library*. 2004, vol. 22, no. 5, s. 390-392.

Seznam odborné literatury:

Rozsah původní zprávy: cca 35-40 s.

Rozsah grafických prací:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje.

V Praze, 20. srpna 2006

Žižala Martin

.....
podpis studenta

Identifikační záznam

ŽÍŽALA, Martin. *Weblog jako novodobý elektronický informační zdroj [Weblog as a modern electronic information resource]*. Praha, 2006-08-20. 41 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí diplomové práce PhDr. Eva Bratková.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je podrobně charakterizovat weblog jako novodobý elektronický informační zdroj. Autor považuje weblog za moderní, zajímavé a perspektivní médium, které ještě nebylo zcela prozkoumáno. Snaží se představit weblog se všemi jeho klady i zápory a zdůraznit možnosti, které s sebou využívání weblogu přináší. Bakalářská práce je rozčleněna do čtyř hlavních kapitol. První kapitola *Charakteristika weblogu* obsahuje základní teoretické poznatky. V druhé kapitole *Tvorba weblogu* autor převádí tyto poznatky do praxe. Kapitola třetí *Význam weblogů* zkoumá perspektivy využití weblogů v řadě různých oborů. Nejrozsáhlejší částí je čtvrtá kapitola *Weblogy v oboru Informační studia a knihovnictví*. Celkově práce vnímá weblog jako významný informační zdroj budoucnosti. [Autorský abstrakt].

Klíčová slova

weblog, blog, Internet, informační zdroje, elektronické informační zdroje, informace, médium, elektronické publikování.

Obsah

Předmluva.....	8
1. Charakteristika weblogu.....	9
1.1 <i>Co je weblog?</i>	9
1.2 <i>Co je blog?</i>	10
1.3 <i>Historie weblogů</i>	10
1.3.1 Historie weblogů ve světě.....	10
1.3.2 Historie weblogů v ČR.....	11
1.4 <i>Vlastnosti a rysy weblogů</i>	12
1.5 <i>Svoboda a anonymita světa weblogů</i>	13
2. Tvorba weblogu.....	15
2.1 <i>Jak založit weblog?</i>	15
2.2 <i>Uživatelské rozhraní a prvky designu</i>	16
2.3 <i>Využití prvků v blogovacích systémech</i>	19
2.4 <i>Psychologie čtenáře</i>	20
3. Význam weblogů	22
3.1 <i>Weblog – nové médium?</i>	22
3.2 <i>Warblogy</i>	24
3.3 <i>Weblogy v marketingu</i>	26
3.4 <i>Využití v personalistice</i>	27
4. Weblogy v oboru Informační studia a knihovnictví.....	29
4.1 <i>Role weblogů v oboru</i>	29
4.2 <i>Možnosti a perspektivy využití</i>	31
4.3 <i>Analýza současného stavu</i>	34
4.3.1 Česká republika a Slovensko	34
4.3.2 Zahraníčí	35
4.4 <i>Představení vybraných oborových weblogů</i>	38
5. Závěr.....	42
Seznam použité literatury	44

Předmluva

Téma mé bakalářské práce zní *Weblog jako novodobý elektronický informační zdroj*. Pro výběr tohoto tématu jsem se rozhodl ze dvou hlavních důvodů. Za prvé považuji weblog za velmi zajímavé, perspektivní a stále ještě plně neprozkoumané médium. Chtěl jsem si vybrat téma moderní, dynamicky se rozvíjející a měnící. To weblog bezesporu je. Nechtěl jsem psát o něčem, co bylo přede mnou mnohokrát zpracováno a již nemá žádný další vývoj. Druhým důvodem výběru tématu byl fakt, že se o problematiku weblogů osobně zajímám již delší dobu a sám přibližně tři roky weblog vlastním. Domnívám se, že weblogy mají před sebou velkou perspektivu a mohou se stát důležitým informačním zdrojem budoucnosti.

Práce je vypracována v souladu se schváleným zadáním. Případné odchylky od zadání jsou drobného charakteru. Práce má deskriptivní i hodnotící charakter. Při zpracování byly použity publikované i nepublikované dokumenty. Hlavním cílem práce je podrobně představit a charakterizovat weblog, nastínit možnosti a perspektivy jeho využití, analyzovat jeho význam a také seznámit s jeho tvorbou a použitím. To vše v řadě různých oblastí se zvláštním zaměřením na obor *Informační studia a knihovnictví*. Součástí práce je množství příkladů vybraných weblogů. Text bakalářské práce je rozdělen do čtyř hlavních kapitol. Shrnutí jejich obsahu uvádím v závěru práce.

Před tvorbou bakalářské práce jsem provedl v rámci předmětu *Bibliografické rešeršní služby* základní bibliografickou rešerši k tématu. Text rozsahem splňuje podmínky dané *Studijním a zkušebním řádem FF UK*, neobsahuje žádné přílohy ani dodatky. Použité informační zdroje jsou vždy citovány v souladu s ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2. Citace v textu jsou uzavřeny do závorek, obsahují autora, název dokumentu a rok.

Za poskytnutí cenných rad a konzultací v průběhu zpracování bakalářské práce bych rád poděkoval mé vedoucí práce PhDr. Evě Bratkové z ÚISK FF UK.

1. Charakteristika weblogu

1.1 Co je weblog?

Weblog je v současné době jeden z nejpobulárnějších jevů na Internetu. Přesto existují lidé, kteří o něm ještě nikdy neslyšeli. Proto na úvod přináším stručné vysvětlení základních pojmů. **Weblog je webový deník.** Nejedná se o žádnou převratnou novinku – již od vzniku Internetu (webu) si lidé vytvářeli své osobní stránky a pravděpodobně si je budou tvořit řadu dalších let. Na svých stránkách si poté vedou své deníky, což znamená, že tam (ne)pravidelně píší různé informace. Co je zrovna napadlo, co si o někom nebo něčem myslí, a nezáleží na tom, jedná-li se o odborný weblog o kvantové fyzice, starověké historii či knihovnictví, nebo o bloček patnáctileté dívky, která si zapisuje své zážitky. Obsah se liší, ale forma (struktura) je stejná.

Jaký je tedy **rozdíl mezi weblogem a klasickou internetovou stránkou?** Na první pohled skoro žádný, pouze se to nově jmenuje. Ale rozdíly tu samozřejmě jsou a ten nejdůležitější je **dostupnost pro uživatele.** Pro vytvoření slušné a zajímavé webové stránky je třeba znát alespoň mírně pokročile jazyk HTML, o dalších technologiích pro pokročilou tvorbu stránek ani nemluvě. Zatímco vytvořit weblog je velmi snadné a zvládne to malé dítě i starší osoba. Jak je to možné? Mohou za to technologie pro tvorbu weblogů, serverové programy, které jsou jednoduchými publikačními (redakčními) systémy, které může každý využívat. Uživatel si na začátku nastaví v přehledném průvodci vzhled svého deníku a další parametry a poté už jenom dodává texty a obrázky. Nemusí ovládat žádný jazyk ani další techniky pro tvorbu www stránek.

Weblog tedy skutečně není nic světoborného, ale je to produkt, jenž výborně vystihuje a využívá charakter Internetu. Každý člověk má díky němu možnost vytvořit si svůj deník, na kterém bude moci prezentovat své vlastní názory, postřehy a připomínky. Lidé si své weblogy pěstují a vylepšují jako skleníkovou květinu. **Weblog má** totiž většinou pouze **jednoho autora** a vlastníka, který plně zodpovídá za obsah. Podle mého názoru je blogování rozhodně smysluplnější a přínosnější aktivitou než chatování nebo tvorba jednoduchých www stránek, na kterých kromě věty typu „Ahoj! Vítám tě na své stránce!“ a upozornění, že na stránce se pracuje, nenajdeme nic.

Nejnámější a nejpoužívanější český portál Seznam.cz na adrese <http://blog.lide.cz> uvádí, že weblog je „zápisník vystavený na internetu“. Může to být deníček, zpravodajství či pravidelně doplňované postřehy.

1.2 Co je blog?

Z vlastní zkušenosti vím o několika lidech, kteří by se zeptali, jaký je rozdíl mezi weblogem a blogem. Odpověď zní: žádný. **Blog je totéž co weblog.** Někdy se výraz blog či bloček používá u méně významných a zábavných stránek. Zatímco weblog používáme u těch odbornějších a reprezentativnějších.

1.3 Historie weblogů

1.3.1 Historie weblogů ve světě

Weblog je velmi mladé médium s krátkou, leč dynamicky se rozvíjející historií. Za úplně první weblog se považuje webová stránka *WHAT'S NEW IN 92*, což byl záznamník nově vzniklých webových stránek. **První člověk, který kdy použil slovo weblog, byl v roce 1997 programátor John Barger.** Termín weblog vznikl ze dvou slov „web log“ a jeho zkrácením následně vznikl pojem blog. John Barger založil v roce 1997 stránku *Robot Wisdom*, kam psal každý den komentáře a postřehy k aktuálnímu dění v kultuře, kybernetice, politice a ekonomice. K jeho příspěvkům se mohli čtenáři vyjádřit. Časem jeho zpravodajství dospělo do fáze, kdy příspěvky obsahovaly pouze jednu stručnou a výstižnou větu, kterou uživatelé komentovali. Popularita *Robot Wisdom* se rozrostla a stránky se přeměnily na weblog – zápisník na síti. Se svým spolupracovníkem Davem Winerem tak ^{Barger} vytvořil první weblog. Jejich současné verze můžete najít na stránkách www.scripting.com nebo www.robotwisdom.com. záměrně dříve

Ironií osudu je, že vynálezce weblogu John Barger dnes žije na okraji společnosti a na svém „vynálezu“ nikdy nevydělal ani čtvrtáček. On sám definoval weblog jako *stránku, na které její autor/ka zapisuje odkazy na jiné stránky, které navštívil/a a které jemu/jí připadají zajímavé*. Dnes už jsou weblogy od této definice značně vzdálené, ale **odkazování** na zajímavé věci, které autor našel, je jejich častou a důležitou součástí. Blogy postupně vstupovaly do povědomí internetové subkultury a zájem o ně se zvyšoval.

autorem'

Velmi důležitým milníkem se stalo **objevení nástrojů pro snadnou tvorbu vlastních blogů – tzv. web-based mikropublikačních systémů**. V roce 1999 vznikl první blogovací systém pro více lidí *LIVE JOURNAL*. Fungoval formou poznámek, za rok 1999 získal asi 500 uživatelů a v roce 2000 překročil hranici tisíc uživatelů. V srpnu 1999 byl spuštěn konkurenční systém *BLOGGER.COM*, založen firmou Pyra Labs. Měl velký úspěch a stal se asi nejznámějším a nejslavnějším systémem. Na stránce www.blogspot.com vzniklo od září 2000 úložiště blogů. Dalším plusem bylo používání trvalých hypertextových odkazů. Určité potíže nastaly po splasknutí tzv. internetové bubliny, ale nakonec se všechno vyřešilo a dnes je *BLOGGER.COM* součástí *GOOGLE.COM* a podle mnohých expertů disponuje nejkomfortnějším prostředím ze všech blogových systémů.

1. 3. 2 Historie weblogů v ČR

Jak vyplývá z předchozího textu, historie weblogů se začala psát až v druhé polovině let devadesátých. U nás se prvním tzv. bloggerem (=autorem blogu) stal známý publicista a novinář **Ondřej Neff**. Je považován za hlavního propagátora a osvěcence v této oblasti. Dne 24. dubna 1996 vznikl jeho známý **Neviditelný pes**, který se stal předchůdcem weblogů u nás. Další zajímavou stránkou byl *Gentlemanův deníček Ivana Straky*, který od června 1998 působí na adrese <http://www.gentleman.cz/>. Stejně jako v zahraničí i u nás nastal hlavní rozvoj se vznikem blogovacích systémů. Chvilí to trvalo, než se dostaly ze zahraničí, ale dočkaly jsme se. První byla služba *Deníky na deniky.quick.cz*. Vznikla v říjnu 2001, ale příliš se neujala a nakonec byla zcela zrušena, čímž přišlo přibližně 500 uživatelů o své deníčky, jež byly smazány.

Hlavní vlna, jež odstartovala blogománii v ČR, přišla v létě 2003. **Portál Seznam.cz**, chlubicí se mnoha nej a v současnosti (květen 2006) slavící 10 let své existence, **přišel se službou Lidé.cz, jejíž součástí se staly blogy**. Na adrese <http://blog.lide.cz> si jakýkoliv člověk (musí být ale registrovaný uživatel portálu Seznam.cz) může zřídit vlastní blog. Rozhraní, které server nabídl uživatelům, bylo vytvořeno tak, aby jej mohl využít naprostý internetový laik, a přitom mělo široké možnosti nastavení textu, barev a pohodlné vkládání obrázků i odkazů.

Pavel Francínek, vedoucí vývojář serveru k tomu prohlásil: „*Naším cílem bylo navrhnout a spustit takový systém, který by umožnil využít blogy lidem bez jakékoliv znalosti programování i profesionálům. Všechny příspěvky jsou navíc umístěny na statických internetových adresách, takže jsou snadno indexovatelné vyhledávacími systémy.*“ Výše napsané věty mohu potvrdit z vlastní zkušenosti. V září 2003 jsem i já neodolal a založil si na Lidé.cz blog, který je i dnes, téměř po třech letech činnosti, funkční. Další informace uvádím v kapitole 2 – Tvorba weblogu, v podkapitole 2. 1 – Jak založit weblog? Ovšem i u nás se objevila konkurence. V červnu 2003, tedy měsíc po Seznamu, vznikl server **Bloguje.cz**, jenž se stal jeho důstojným protihráčem na českém blogovém poli.

1. 4 Vlastnosti a rysy weblogů

Weblog nesdílí příliš mnoho pravidel platných pro tradiční noviny a časopisy. Pravidla si tvoří sám autor, ať už se jedná o zaměření (blog může být monotematický či polytematický), periodicitu, délku článků a podobně. Autor a vlastník si vytvoří stránku, do níž si přidává své poznámky, odkazy komentované nebo nekomentované, názory, citace atd. Jednou z typických charakteristik weblogu je **neformální styl** - autor volně konverzuje se čtenáři o tom, na co přišel a co kde našel, čemu se podivil, co se mu líbí a nelíbí. **Aktualizace** je různá – u obzvláště pilných bloggerů je denní, nejčastěji pak stylem „aktualizuji, když se mně zrovna chce a když mám co říci“. **Příspěvky** v blogu jsou **většinou krátké**, doprovázené odkazy a obrázky. Je všeobecně známo, že internetový čtenář je přelétavý a čte krátké texty, takže zahltit ho dlouhými příspěvky není příliš efektivní.

Další důležitou součástí weblogů je **možnost rychlé zpětné vazby**. Ke každému článku může čtenář vložit komentář. Následná diskuse mezi autorem a čtenáři (či mezi čtenáři samotnými) je pak mnohdy zajímavější a podnětější nežli samotný článek. Nedílnou součástí weblogů jsou také různé doplňky, aktivní prvky, které doplní a ožíví blog a přinesou interakci s návštěvníky. Jsou to ankety, chatboardy, shoutboardy či návštěvní knihy (tzv. guestbooks). Navíc díky online monitorům a počítadlům má autor dokonalý přehled o návštěvnosti svého weblogu. Tyto statistiky návštěvnosti jsou velmi sledované a patří mezi hlavní kritéria úspěšnosti a kvality weblogu.

Často se rozlišují tzv. **aktivní návštěvníci**. To jsou právě ti, kteří napíší komentář k příspěvku, hlasují v anketě nebo se zapojí do diskuse v návštěvní knize či shoutboardu. Bohužel jich je menšina. Většina čtenářů stále zastává tzv. pasivní přístup – přijdou, přečtou, ale nezanechají po sobě žádný důkaz své přítomnosti (nepočítáme-li 1 návštěvu do statistik).

Zajímavým rysem je jeden z důležitých principů bloggingu – **rozsévání, ale současně i prosévání informací**. Při běžném blogování je totiž velmi časté, že se navzájem opisují odkazy, názory a dokonce kopírují celé materiály. Autorský zákon trpí, ale v prostředí internetu je to obtížně dohledatelné a zjiřitelné. Navíc to má i své kladné stránky. Dochází k vzájemnému propojování weblogů a sdružování bloggerů do tzv. komunit. Zjednodušeně a s lehkou dávkou nadsázky se dá říci, že když se potkají dva bloggeři píšící o stejném tématu, tak místo aby si vynadali do zlých konkurentů, většinou se na sebe nalinkují a začnou spolupracovat. Dochází i ke sloučení několika blogů do jednoho nejlepšího, na kterém poté autoři pracují společnými silami.

1. 5 Svoboda a anonymita světa weblogů

Velmi důležitými rysy světa weblogů jsou svoboda a anonymita autora. **Weblogy nejsou ničím omezovány**. Blogger píše o čemkoliv, co ho zaujme. Samozřejmě že obsah blogu by měl být v souladu se zákonnými předpisy, zveřejňování některých témat (pornografie, fašismus atd.) by nemělo být na blozích tolerováno. Ale ve srovnání s klasickými médii, která jsou často pod tlakem různých politiků, podnikatelů, vydavatelů a různých dalších lobbistů, jsou weblogy mnohem volnější a svobodnější. Má to ale i své stinné stránky. Tou nejvýznamnější je **problematika objektivit weblogů**.

Vznik weblogů umožnil každému člověku, jenž alespoň částečně ovládá počítač a Internet, publikovat a prezentovat své názory. Bohužel existuje mnoho lidí, kteří této skvělé možnosti zneužívají k vytváření pomluv, lží a polopravd. Publikuje se vše a neřeší se, zda je to objektivní a ověřené. A dá se poté žalovat blogger, když někoho osočí na svém blogu? Teoreticky samozřejmě ano, ale prakticky je to nemožné. I z důvodu anonymity bloggerů. Každý weblog má autora, který je zpravidla uveden na titulní straně a mnohdy je tam i jeho e-mailová adresa. Většina lidí ovšem využívá **pseudonymy** a netové přezdívky, z nichž nelze vyčíst vůbec nic, často ani pohlaví uživatele.

Pokud se ovšem blogger rozhodne zůstat v anonymitě, měl by si dávat opravdu dobrý pozor, aby nebyl žádným způsobem dohledatelný. Podcenit se nesmí žádný detail. Vždy je třeba předpokládat, že někdo bude chtít odhalit jeho identitu a použije k tomu všechny dostupné prostředky. Je nutno důkladně uvažovat před publikací jakékoliv fotky nebo odkazu na jinou osobu – např. Google je mocná zbraň. Některé české weblogy tento smutný fakt docela dobře dokazují. Přestože z textů jejich majitelů je znát urputná snaha skrýt svou identitu, deset minut hledání na Googlu může náhodného návštěvníka dovést až k adrese jejich pracoviště.

Existuje značné množství lidí, kteří už měli kvůli vlastní tvorbě weblogů vážné problémy se svými zaměstnavateli. Svět Internetu je malý a dříve či později je autor odhalen. Počítat s tím, že weblog budou číst jen samí cizí lidé se příliš nevyplácí. Občas to může mít velice nepříjemné důsledky a **v zahraničí už kvůli svému deníčku nemálo obyvatel přišlo o zaměstnání.** Například Michael Hanscom byl vyhozen z *Microsoftu* poté, co na svém blogu zveřejnil fotografii, která ukazovala zhruba dvě desítky nových Maců zrovna stěhovaných do firmy. Britský zaměstnanec knihkupectví *Waterstones* Joe Gordon zase pomlouval na weblogu svého nadřízeného. Aniž ho jmenoval nebo specifikoval pobočku, na které pracuje, byl odhalen a samozřejmě ztratil práci. Letuška Ellen Simonetti byla propuštěna z *Delta Airlines* poté, co na svých stránkách jako anonymní letuška popisovala příhody z anonymní letecké společnosti. Chybou bylo, že zveřejnila svoji fotografii ve firemní uniformě. Novinářka Rachel Mosteller kritizovala poměry v redakci novin *Herald Sun*, aniž uvedla jakékoliv jméno. Její zaměstnavatel ji propustil, když odhalil její totožnost díky zapomenutému popisku u fotky. Českým bloggerům se podobné problémy zatím vyhýbají. Do značné míry je to dáno tím, že naše zákony chrání zaměstnance mnohem více než například zákony americké. Ovšem každý zaměstnavatel si najde nějaké uspokojujivé zdůvodnění pro propuštění svého zaměstnance.

Na druhou stranu, naprostou **většinu hodnotných weblogů tvoří zcela konkrétní lidé.** Věnují se v nich svým zájmům či profesím, publikují množství užitečných odborných informací a budují si své vlastní okruhy čtenářů. Samozřejmě existují výjimky potvrzující pravidlo, ale naprostá většina bloggerů se nemá čeho bát, pokud svému internetovému deníčku zrovna nesvěřuje pečlivě střežená firemní či státní tajemství.

2. Tvorba weblogu

2.1 Jak založit weblog?

V první kapitole této bakalářské práce jsem vyzdvihl dostupnost weblogů pro jeho uživatele a zmínil skutečnost, že v dnešní době si **weblog může snadno a rychle založit každý člověk ovládající základy práce s PC a Internetem**. Díky technologiím pro tvorbu blogů uživatel nemusí umět žádné složité jazyky. Nejjednodušší cesta k založení weblogu vede přes portál Seznam.cz. Chatový a diskusní server Lidé.cz, který je součástí služeb portálu, nabízí možnost založit weblog pomocí jednoduchého komfortního rozhraní, jehož ovládání zvládne opravdu každý. Vytvořit a provozovat vlastní jednoduchý weblog tedy může kterýkoli registrovaný uživatel portálu Seznam.cz. Nejdříve je nutné se přihlásit na adrese <http://blog.lide.cz> a tam pomocí nápovědy a průvodce dokáže i naprostý laik založit svůj vlastní blog. Důležitá informace – vše je zdarma. Zřízení osobního deníku nebo vlastních internetových novin zvládne každý bez nutnosti dalších registrací, placení poplatků a zajišťování webhostingu. Adresa blogu je navíc snadno zapamatovatelná: http://blog.lide.cz/uzivatelske_imeno.

Jednotlivé příspěvky jsou řazeny chronologicky od nejnovějšího, je možné je řadit do kategorií podle tématu, doplnit je fotografiemi, obrázky a odkazy na jiné materiály kdekoliv na internetu. Vývojáři serveru však myslí i na uživatele s pokročilými znalostmi programování a publikování na internetu. Systém totiž umožňuje plnou kontrolu nad designem a funkčností prezentace od jednoduché změny barevného schématu až po úplné předefinování rozmístění jednotlivých prvků. To vše s použitím moderních webových technologií jako jsou kaskádové styly, pozicovaný design či export do RSS. Lze tak získat velmi jednoduchý způsob, jak na internetu prezentovat své názory. Vlastní a veřejně přístupný deníček má dnes velké množství jak obyčejných lidí, tak i odborníků či novinářů. Zlí jazykové dokonce tvrdí, že weblogy mají víc autorů než čtenářů. Svěřovat své myšlenky širé síti může být také příjemné, protože čtenáři weblogu často autorovi poskytnou v komentářích radu i útěchu.

Ovšem založením weblogu teprve vše začíná. Pokud chceme, aby blog vzkvétal a prosperoval, je třeba se o něj dobře starat. V současnosti existuje mnoho doplňků, které jsou pro fungování správného weblogu naprosto nezbytné a při jejichž použití výrazně stoupne jeho kvalita.

Kromě portálu Seznam.cz existuje řada dalších zajímavých blogovacích systémů, které lze použít při zakládání weblogu. Všechny jsou primárně určeny co nejširšímu okruhu lidí bez znalosti HTML a snaží se i lidem netechnického zaměření nabídnout možnost velmi snadno publikovat své názory. Většina z nich má přátelské uživatelské rozhraní a textový editor ve stylu Wordu. Založení nového weblogu má většina systémů podobné. Je třeba registrace, která znamená vyplnění základních údajů a následně aktivaci účtu prostřednictvím odkazu zasláného na vaši mailovou adresu.

2.2 Uživatelské rozhraní a prvky designu

Na začátek této podkapitoly bych uvedl jednu zajímavou statistiku. Server Technorati uskutečnil průzkum více než 14 milionů blogů a přibližně 1,3 miliardy odkazů a došel k následujícím výsledkům: každý půlrok se počet blogů na Internetu zdvojnásobí, každou sekundu vznikne nový blog – denně jich tak vzniká na 800 000. Přibližně polovina jich však rychle a brzy zaniká, aktivní po celý rok je jich zhruba 55 %. Denní update má asi 13 % weblogů. Celkem existuje okolo 20 milionů weblogů! Z těchto čísel plyne fakt, že **je nesmírně důležité, co weblog nabízí svým čtenářům, jaké designové prvky používá a jak přívětivé je jeho uživatelské rozhraní.**

Založit weblog je snadné, ale snahou každého autora je vytvořit pro čtenáře blog přehledný a současně pohledný. Blogování umožnilo každému člověku začít publikovat. Internet již dávno není doménou skupiny technicky vybavených lidí. S nástupem speciálních blogovacích systémů přišly nové možnosti. V současné době lze začít během několika minut publikovat na vlastním médiu. Blogosféra je stále významnější, ale zároveň dochází ke zvyšování nároků. Uživatelé (autoři i čtenáři) žádají neustálé vylepšování služeb. Roste nejen počet weblogů, ale i množství blogovacích systémů. Blogy mají dokonce i své rozcestníky a několik vlastních vyhledávačů, které hledají důležité informace z weblogů renomovaných i obyčejných. Každý systém je odlišný, ale základní prvky a designerské principy lze poměrně lehce vypořádat. Nejdříve je třeba stanovit **klíčové vlastnosti**, které by měl optimální weblog mít. Samozřejmě musíme počítat s tím, že každý uživatel preferuje něco jiného.

Jako první je **otázka vzhledu a jeho přizpůsobení**. Buď systém weblogu umožňuje volit z přednastavených variant – viz. Obrázek 1, nebo je možné vytvořit vlastní vzhled. Optimální je obojí, avšak běžný uživatel se většinou spokojí s úpravou přednastavených možností.

Obrázek 1: Nastavení rozvržení elementů stránky u systému Blog.cz

Klíčový pro psaní je pak samotný **editor**, kde je žádoucí mít možnost použít HTML. Pro laické bloggery bez znalosti webdesignu bude vhodnější WYSIWYG editor. Podporu RSS dnes považují již jako samozřejmost. Samotné články by mělo být možno komentovat, ohodnotit a vhodná je i podpora anket. Vítaná je i možnost nastavit datum publikování. Jelikož jedno z hlavních posláních weblogu je umožnit snadno publikovat své názory i obyčejným uživatelům, mělo by prostředí obsahovat i rozumně dostupnou nápovědu. Za poněkud nadstandardní lze považovat **funkci zálohování**. Podle mých informací zatím nebyl stanoven žádný výměnný formát pro weblogy, takže forma zálohy záleží čistě na daném systému a takovou zálohu pak na jiném systému nelze obnovit. Přesto považují tuto funkci za užitečnou a lze ji použít jako námět k bádání nad tvorbou výměnného standardu.

I když je weblog svou podstatou spíše osobní záležitostí, zajímavá je i **možnost** tzv. **týmových blogů**, kdy je definována skupina uživatelů (i s různou úrovní práv), kteří mohou do blogu přispívat či psát komentáře.

Na Obrázku 2 je klasický editor používaný u většiny blogovacích systémů u nás.

Obrázek 2: Vizuální editor k vložení nového příspěvku u systému Blog.cz

Důležitým prvkem je též možnost ochrany před „notorickými prudiči“, tedy uživateli, kteří neustále komentují (většinou nekonstruktivně) příspěvky a jejich komentáře – spíše hraničí se spamem a nebo dokonce úmyslně škodí zahlcováním blogu, čímž pochopitelně utlačují ostatní čtenáře. Pro tyto případy se hodí vytvořit **seznam nepovolených IP adres (blacklist)**, který jim znemožní blog sabotovat. S tím souvisí další bod, kdy lze umožnit přispívat pouze registrovaným členům. V dnešní době již existují i tzv. samostatné photology a vlogy, které umožňují vkládat fotky a videa na internet pomocí mobilního telefonu. Poslední zmínka před porovnáním využití jednotlivých prvků v blogovacích systémech se týká možnosti vkládání reklamy. Ta nebývá příliš častá, ale je možno bez problémů provozovat i **weblog komerční povahy**. Ovšem komerční a podnikatelský význam blogu je (a zřejmě i bude) nulový, i když například web *Click.cz* má možnosti blogování v marketingu. Blogy většinou zcela rezignují na jakékoli využití v reklamě – jsou to manifesty svých autorů, reklamní nebo jiné bannery na nich zpravidla nenaleznete a povědomí o nich se nešíří placenou reklamou.

2.3 Využití prvků v blogovacích systémech

Prvky designu spojené s uživatelským rozhraním zmíněné v kapitole 2.2 jsem porovnal u několika vybraných blogovacích systémů – viz. Tabulka 1. Jedná se o čtveřici nejznámějších, nejpoužívanějších a největších českých systémů – jednak server *Lidé.cz* provozovaný Seznamem, dále pak oblíbený *Bloguje.cz* a *Brouzdej.cz* a jako poslední novější *Blog.cz*. K nim jsem pro srovnání přidal dva zahraniční – *Blogger.com* a *MSN Spaces*. Zahraniční blogy jsou pochopitelně v angličtině a vybral jsem je čistě pro porovnání funkcí. *Blogger.com* patří asi mezi nejznámější systémy a jak to vidí Microsoft, zase ukazuje *MSN Spaces*.

Tabulka 1: Přítomnost jednotlivých prvků u vybraných blogovacích systémů

	Blogger.com	MSN Spaces	Blog Lidé.cz	Bloguje.cz	Brouzdej.cz	Blog.cz
WYSIWYG editor	ano	ano	ano	ano	ne	ano
vlastní CSS	ne	ne	ano	ano	ne	ne
komentáře	ano	ano	ano	ano	ano	ano
zákaz komentářů	ano	ano	ne	ano	ano	ne
hodnocení článků	ne	ne	ne	ano	ne	ne
ankety	ne	ne	ne	ano	ano	ne
datum publikace	ano	ne	ano	ano	ne	ano
nápověda	ano	ano	ne	ano	ano	ne
zálohování	ano	ano	ne	ano	ne	ne
týmový blog	ano	ne	ne	ano	ne	ne
blacklist	ne	ne	ne	ano	ne	ne
omezení na reg. členy	ano	ano	ne	ano	ne	ne

Z Tabulky 1 vyplývá, že jediným společným porovnávaným prvkem, který obsahuje všech šest vybraných a zkoumaných blogovacích systémů, je možnost vkládat komentáře. Naopak možnost hodnocení článků a blacklist, tedy seznam nepovolených IP adres, nemá hned pět z nich. A pouze jeden z porovnávané šestice systémů – *Bloguje.cz* – má veškeré výše uvedené prvky. Nelze ovšem zodpovědně říci, který ze systémů je nejlepší. Každý z nich má své výhody a nevýhody, u všech by se našly klady a zápory. **Různorodost jednotlivých systémů je pozitivní, neboť uživatel má možnost širokého výběru z mnoha odlišných (avšak v jádru podobných) variant.**

2. 4 Psychologie čtenáře

V předchozích podkapitolách jsem zkoumal designové prvky, které poskytují blogovací systémy jednotlivým autorům weblogů. Každý autor si ovšem vždy může přednastavené možnosti upravit a pozměnit. Neexistují dva zcela shodné weblogy, každý je originál. Většina bloggerů se obvykle snaží o co nejvyšší návštěvnost, chce získat publicitu a přilákat co nejvíce čtenářů. K tomu **je třeba zjistit, o co mají uživatelé zájem**, jaké informace a designové prvky chtějí vidět. Při tvorbě weblogu je vždy velmi důležité znát psychologii čtenáře. Na stránkách časopisu *Consumer Reports WebWatch* (<http://www.consumerwebwatch.org/>) proběhla poměrně rozsáhlá studie *How Do People Evaluate a Web Site's Credibility?* Průzkumu se zúčastnilo 2 440 uživatelů a byla zjištěna zajímavá čísla.

Čtenáři určili pět nejdůležitějších vlastností, kterých si všímají při posuzování důvěryhodnosti stránek. Nejdůležitější je samotný **vzhled stránek** – uvedlo ho plných 46,1 % respondentů. Na druhém místě skončila **informační struktura (rozvržení) stránek** (28,5 %). Z toho vyplývá, že při návrhu stránek je důležité myslet nejen na to, aby stránka dobře vypadala, ale také aby byla přehledná. Třetí je **informační zaměření** weblogu (25,1 %), dále **motivace (cíl) autora** (15,5 %) a **užitečnost informací** (14,8 %).

Jakob Nielsen, publicista a odborník na použitelnost weblogů, se ve své studii zaměřil na návrh blogů. V článku (Nielsen, Jakob: *Weblog Usability: The Top Ten Design Mistakes*, 2005) popisuje deset nejčastějších chyb v designu blogů. Pokud autor weblogu nechce ztratit čtenáře (případně odradit nově příchozí), měl by se řídit následujícími deseti pravidly. Kvalitní weblog by měl dle J. Nielsena obsahovat:

1. **Informace o autorovi** – z psychologie je známo, že lidé si raději přečtou a získají informace od někoho, koho lépe znají. S tím souvisí i druhý bod.
2. **Foto autora** - fotografie na blogu ještě více odstraňuje anonymitu autora, navíc spojuje virtuální a reálný svět.
3. **Popisné titulky** – jsou důležité nejen pro nové čtenáře, ale hlavně pro vyhledávače, RSS čtečky a ostatní externí prostředí.
4. **Jasně a přehledně odkazy** – vyhnout se často používaným odkazům typu „klikněte zde“ či „naleznete tady“.

5. „**The Best of**“ – nejčtenější a nejzajímavější články by měly mít zvláštní umístění v popředí weblogu a nesmí zapadnout mezi ostatní.
6. **Kvalitní třídění článků** – kromě klasického kalendářového třídění (archiv) je výhodné a přesné používat třídění podle kategorií. Je ale třeba je dodržovat a vkládat obsah jen do takových kategorií, kam opravdu patří.
7. **Aktualizace** – uživatelé by měli vědět, jak často se mohou těšit na nové příspěvky. Je dobré zvolit si publikační rozvrh a dodržovat ho.
8. **Přesné zaměření** – míchání témat není příliš vhodné, publikování různorodého obsahu nepřitáhne pravidelné uživatele. Čím více je soustřeďován obsah, tím více bude soustředěn jeho čtenář.
9. **Opatrnost** – platí u všeho, co zveřejňujeme, ať už se jedná o blog, diskusní skupinu nebo e-mail. Jakmile se obsah objeví na Internetu, je naindexován, archivován a může se k němu dostat kdokoliv.
10. **Vlastní doména** – většinou doména patří blogovacímu systému. Pokud autor používá vlastní doménu, nese označení profesionála, který svůj weblog bere velmi vážně a je ochoten do něj investovat.

To tvrdí J. Nielsen. Ovšem přístup k blogování se dá jen velice těžko specifikovat. Každý autor má svoji cestu, a proto je každý weblog originální. Například body 1 a 2 jsou v ČR málo využívané. Uvádět příliš osobních informací není pro některé autory vhodné, zvláště jedná-li se například o novináře tvořící svůj weblog paralelně s vlastním novinovým médiem. Kromě výše zmíněných pravidel by kvalitní **weblog měl být přehledný a jasný i pro čtenáře, kteří jsou nějakým způsobem zrakově postiženi.** Jedná se převážně o špatný zrak, barvoslepost či epilepsii citlivou na světlo. Je proto třeba předcházet problémům, jako jsou miniaturní písmo a odkazy, nedostatečný barevný kontrast či blikání vedoucí k epileptickému záchvatu. Přístupný weblog by měl být použitelný ve všech existujících prohlížečích. Na závěr lze říci, že chceme-li získat vysokou návštěvnost a pravidelné čtenáře, je třeba se v něčem odlišovat. Zaujmout. **Nabídnout něco, co ještě čtenář nezná a co jej osloví.** Může to být osobní pohled, názor nebo životní postoj. Když autor nebude jako ostatní, tak se ve weblogovém moři neztratí. Čtenáři si ho budou pamatovat a budou se k němu pravidelně a věrně vracet.

3. Význam weblogů

3.1 Weblog – nové médium?

Tato kapitola je zaměřena na význam weblogů a jejich využití v jednotlivých oborech. Nejvíce jsou **weblogy** používány v **žurnalistice**. Nabízí se otázka, jestli jsou weblogy opravdu tak převratná novinka, která v blízké budoucnosti zcela změní tvář médií. Nebo se jedná pouze o tzv. internetovou bublinu, která vydrží několik let a poté rychle zanikne? Jsou weblogy úsvitem nových médií a soumrakem těch starých? Mají takový vliv, že dokáží proměnit současný stav masmédií? Jisté je, že jsou fenoménem, který tlačí na klasická média a ovlivňuje je. Ovšem masmédiá jsou přesně taková, jací jsou jejich uživatelé (ať už čtenáři či diváci) a jaké je chtějí mít.

Svět Internetu dynamicky roste a jeho uživatelé už nechtějí být pouze pasivní čtenáři. Chtějí se aktivně zapojit, jsou nebo se cítí být v něčem a na něco odborníky, mají pocit, že jejich názor je zajímavý a že vědí něco, o čem se nepíše. Jednoduché osobní stránky už nejsou v módě a na jejich místo nastoupily weblogy. Vysoce kvalifikovaní lidé zakládají **e-ziny - elektronické magazíny** a výsledně se mohou stát i profesionálními vydavateli. Založí firmu, přijmou zaměstnance a začnou shánět inzerenty - dobrým příkladem je známý český *Svět Namodro*, který navíc absolvoval i poměrně zřídka vídanou cestu zpět, z velkého média do weblogu (www.poooh.cz). Naopak blog, který úspěšně přerostl do velkého média a zřejmě v této roli nějakou dobu vydrží, je *Neviditelný Pes* Ondřeje Neffa.

Z historie známe řadu velmi zajímavých a inovativních jevů, které výrazně ovlivnily podobu médií. Weblogy jsou bezesporu jedním z nich. Mají svá určitá specifika, díky kterým se mohou prosadit. Současná klasická média jsou pod kontrolou vydavatelů, kteří poslouchají inzerenty či politiky a často nařizují svým redaktorům, jak a co mají psát. **Weblogy mohou být paralelními médii, kde bude naprostá svoboda.** Médii, kde bude moci každý psát to, co chce a co považuje za podstatné. Výsledkem by mohlo být vytvoření objektivních a nezávislých médií, které by přinášely zajímavé a pravdivé informace. Po bližším prozkoumání některých aspektů ale zjistíme, že tato představa je sice krásná, ale bohužel mylná a nesplnitelná.

Prvním aspektem porovnávání weblogů a klasických médií je jejich **objektivita**. Mohou weblogy dosáhnout stoprocentní objektivitě? Bohužel nikoliv, pouze vznikne větší množství informací. Poměr informací balastních k zajímavým a hodnověrným se jistě nebude výrazně lišit od poměru v klasických médiích. Naopak lze předpokládat, že se podstatně zvětší míra informací vysloveně lživých. **Weblog je výborným prostředkem pro záměrnou dezinformaci a propagandu**. Ovšem na druhé straně se jistě zvýší i počet informací kvalitních a zajímavých, které se skutečně v novinách nedočteme. Oddělení zrna od plev je ale mnohdy velmi nesnadné.

Může zapojením nových autorů-bloggerů dojít k dosažení **zajímavějšího psaní** nebo dokonce k vytvoření nových směrů a stylů? Novinařina je poutavé řemeslo, ale profesionální žurnalista by měl mít talent, absolutorium příslušné školy a trochu praxe. Mnozí bloggeři mají velké problémy s gramatickou a slohovou správností, ale vyskytují se i jiné prohřešky. Leckterý autor blogu trpí egoismem, který se projevuje nadměrným výskytem slova „já“ v jeho článkách. Ovšem existuje také řada bloggerů, kteří dokáží psát tak dobře, že jejich zápisník (ať už odborný či osobní) je radost číst. Jak je vidět, weblogy jsou v tomto ohledu naprosto stejné jako klasická média a potýkají se s podobnými problémy.

Důležitou součástí novinářské profese je investigativní žurnalistika. Já osobně jsem ještě pojem **investigativní weblog** neslyšel. Blogy mají jeden problém - v drtivé většině jsou dělány od stolu u počítače. Tam samozřejmě žádné nové informace nevznikají. Velká většina blogů se stále opírá o to, co autor někde přečetl a následně o tom napsal. Jsou to komentáře komentářů, analýzy analýz a pokusy vytvořit z několika zpráv jednu. Pravá investigativní žurnalistika zabere mnoho času a úsilí. Opírá se o práci v terénu, pátrání a vypytování se. Je třeba tahat z lidí informace, mnohdy i proti jejich vůli. Pakliže publicista toto podstoupí, většinou své těžce získané informace poskytne (tedy prodá) klasickým médiím - televizním stanicím a novinám. Málokdo by je dával zdarma na weblog, kde je každý může zkopírovat a někde jinde vydávat za své. **Weblogy většinou pracují se zprostředkovanými informacemi**.

V současné době je množství weblogů, které jsou na skvělé úrovni a lze o nich říci, že jsou nenahraditelné. Jsou to často deníčky špičkových a zkušených žurnalistů či blogy odborníků v různých oborech, kteří dokonale ovládají pravidla žurnalistiky.

3.2 Warblogy

Možnosti a význam weblogů se mimo jiné projeví při válečných konfliktech v posledních letech. Velkým informačním problémem všech válek je **získávání pravdivých a válečnou propagandou nezkrivených informací**. Existuje možnost zjistit opravdu pravdivé zprávy o probíhajícím konfliktu? Jednou z možností je odjet na frontu ověřit si vše na vlastní oči, ale bezpečnější řešení je zkusit využít tzv. **warblogy**. Tedy **válečné blogy, deníčky z války**. Kdo sledoval podrobně probíhající válečné konflikty minulých let (Afghánistán, Irák), si mnohdy povšiml, že informace obou bojujících stran mají hodně daleko k pravdivosti, objektivitě a neutralitě. Například od strany irácké to nikdo ani neočekával, avšak i spojenecká vojska často informovala neobjektivním způsobem. V dnešní době rychle dostupných informací toto nelze tolerovat.

Lidé pracující na Internetu prokázali jako už několikrát schopnost nápravy nepravostí, rychlou reakci, necenzurovatelnost, tzv. ring volný pro opravdovou pluralitu názorů. Na různých adresách vyrůstaly zpravodajské i analytické weblogy o válce, které dostaly název warblogy. Mají to ostatně i v adresách, například www.warblogs.cc nebo www.warblogging.com. Na těchto válečných blozích lze nalézt nepřehledné bohatství informací a to i od očitých účastníků děje, různé názory, analýzy a komentáře. **Otázka hodnověrnosti** těchto zpráv a článků ovšem zůstává. Za materiály uvedené na blozích odpovídá jejich autor, který je často anonymní. S nadsázkou řečeno - autorem může být třeba bratr George W. Bushe či příbuzný Saddáma Husajna.

Ovšem většina oficiálních světových médií, tištěných i internetových, často pouze přebírá oficiální zprávy obou stran z vojenských brífinků. Ty obsahují buď nevěrohodné údaje (např. o obsazení města, o několik dnů později se o ně ale stále bojuje), nebo vzájemné osočování záměrně zamlžující nepříjemnou realitu. V této situaci **mají warblogové neoficiální zdroje mnohdy vyšší informační hodnotu**. Názor na jejich věrohodnost si musí udělat čtenář sám. Některé usilují o maximální neutralitu, jiné vyjadřují určitý postoj a nijak se tím netají. Další zajímavostí je, že některé warblogy si vedou sami novináři v Iráku. Svému zaměstnavateli poskytují jedny informace a do warblogu si píše jiné – jejich deníček je přístupný komukoliv na světě stejně jako web příslušných novin nebo televizní stanice.

Existuje velké množství zajímavých a informačně hodnotných warblogů. Svůj vlastní válečný deníček si vedli například i reportéři **BBC**, která je obvykle ceněna pro schopnost kritického odstupu od událostí. Nachází se ovšem na oficiální adrese BBC (<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/2876855.stm>), takže zde nejde o přílišný odklon od oficiálního zpravodajství. Jiný zajímavý deníček si vede osoba, zřejmě voják americké armády, která se nazývá **Mr. Smash**. Na adrese <http://www.lt-smash.us/> najdeme kvalitně vytvořený a pravidelně aktualizovaný warblog, který sleduje válečné konflikty, boj proti terorismu i aktuální světové problémy. Pohled z druhé strany nabízí blogger zvaný **Salam Pax**, publikující v letech 2002 až 2004. Jeho názory nejen na válečné konflikty jsou k dispozici na http://dear_raed.blogspot.com/.

Přesvědčivou ukázkou životaschopnosti weblogů v jejich jednoduchém pojetí je služba, kterou prokázaly bezprostředně po teroristickém útoku 11. září 2001 v USA. Ten den jich vznikly tisíce a posloužily jako alternativa jiných tradičních (vyřazených nebo ohrožených) komunikačních systémů. Ovšem jak již uvádím v podkapitole 1. 5 – Svoboda a anonymita světa weblogů, existují lidé, kteří už měli kvůli vlastní tvorbě weblogů vážné problémy se svými zaměstnavateli. Týká se to samozřejmě i novinářů a žurnalistů. Jedním z těch, kteří kvůli svému warblogu málem přišli o zaměstnání, byl i reportér **CNN Kevin Sites**. Problémy mu přinesly jeho názory zveřejněné na <http://www.kevinsites.net/>. Další hodnotný deníček vytvořil bývalý význačný reportér agentury AP, jehož *Back to Iraq* na adrese <http://www.back-to-iraq.com/> je stále aktivní, pravidelně aktualizovaný a dotýká se nejen situace v Iráku, ale i současných globálních problémů.

Přestože je role blogů v autoritářských státech výrazně omezena, **jsou za určitých okolností schopny ovlivnit politiku ve své zemi**. Jsou totiž mnohem obtížněji ovladatelné než televize či tisk. Bloggeri z těchto zemí se často obracejí o pomoc do zahraničí. Tak to například funguje v Iránu, kde existuje nesmírně dynamická kultura blogů. V Číně existuje přibližně 300 000 bloggerů na 80 milionů uživatelů internetu. Čínští blogeri praktikují autocenzuru, protože jediný „podvratný příspěvek“ může vést k likvidaci celé blogové komunity. V Severní Koreji mají přístup k internetu pouze cizinci a vládnoucí elita. Tam prokazatelně žádné blogy neexistují, přesto i tam mají svůj vliv. Zvnějšku. Bývalá novinářka z CNN Rebecca MacKinnon založila blog *NKZone* o Severní Koreji, který se rychle stal ohniskem diskusí o této zemi. Publikuje informace od turistů, diplomatů a příslušníků nevládních organizací.

3.3 *Weblogy v marketingu*

Podle výzkumů provedených renomovanými nadnárodními společnostmi *Hewlett Packard* a *eMarketer*, deset procent zkoumaných zahraničních firem zařazuje weblog do svých marketingových plánů. U nás je takových firem zatím pouze několik, ale mezi nimi jsou například portály Centrum, Atlas, nebo obchodní řetězec Mall.cz. Důležitým odvětvím v ekonomii a marketingu, ve kterém lze využít weblog, je **znalostní ekonomika**. Ekonomika, ve které jsou znalosti (přímo či zprostředkovaně) předmětem obchodu. Typickým příkladem jsou veškeré konzultantské obory, aplikovaná věda, vzdělávání, softwarový průmysl atd. Většina těchto profesí má vážný marketingový problém. Jejich produkty jsou nehmotné povahy, nelze si je prohlédnout, předem vyzkoušet, přeměřit či zvážit.

Chce-li např. konzultant systematicky podporovat prodej svých znalostí, musí nejdříve **část svých znalostí nabídnout zdarma a postupně si vybudovat odborné renomé**. Obojího lze dosáhnout rychle a levně pomocí weblogu. Ten se chová jinak než tradiční média. Pozornost jeho uživatelů nepřitahují barvy, zvuky, atraktivní slupka. Pozornost přitahují kvalitní, snadno přístupné a dobře použitelné informace. Právě takové **informace budují značku a pověst**. Odborník na webový obsah, **Gerry McGovern**, napsal v známém weblogu *NewThinking* (<http://www.gerrymcgovern.com>): „*V tradičním pojetí vznikaly hodnoty využíváním hmotných aktiv. Postupně si organizace začaly uvědomovat i význam lidských aktiv. Dnes stojíme před velkou výzvou a příležitostí rozpoznat potenciál aktiv uložených v obsahu. Obsah se čím dál víc stává klíčovým zdrojem hodnot.*“ (MCGOVERN, Gerry: *Treat Your Content As an Asset*, 2002).

Weblog je dobrý marketingový nástroj, který přitáhne pozornost, získá vydavateli důvěru čtenářů a přesvědčí je o odbornosti. Podmínkou ovšem je **kvalitní obsah**. Již zmiňovaný Gerry McGovern tvrdí: „*Na svém webu budujete značku slovy. Budujete značku výstižným, dobře napsaným a aktuálním obsahem. Budujete značku klasifikací. Budujete značku navigací. Budujete značku tím, jak vám funguje vyhledávání.*“ (MCGOVERN, Gerry: *Building Successful Brands On the Web*, 2003). Znalostní ekonomika ovšem neznamená znalosti pouze prodávat, ale i získávat a uchovávat. U menších firem či nezávislých konzultantů může weblog velmi dobře plnit i tuto funkci. **Cílem marketingového publikování je dostat kvalitní obsah ke správným lidem v určenou dobu za výhodnou cenu.**

Jsou weblogy výdělečnou záležitostí? Pro většinu autorů odborně zaměřených weblogů slouží internetové deníčky jako marketingový nástroj, který sám nic nevydělá, ale získá zákazníky pro autorovu hlavní činnost. Ani očekávání vkládaná do výnosů z reklamy se zatím nenaplnila. **Autoři na weblozích nevydělávají, ale zbohatnout může blogovací systém.** Například známý systém *BLOGGER.COM* ve svých začátcích zrušil placenou verzi, čímž přilákal více uživatelů. Výsledkem je více reklamní plochy pro reklamní systémy, se kterými *BLOGGER.COM* spolupracuje. Další možností je placený hosting či zpoplatňování nadstandardních služeb. Čím více je pokročilých funkcí, tím více je náročných (a tedy i platících) klientů.

České blogovací systémy ovšem stále téměř nevyužívají marketingový potenciál weblogů. Konkurence mezi českými blogovacími systémy je značná. V okamžiku, kdy by jeden poskytovatel našel odvahu k zpoplatnění systému, autoři přejdou ke konkurenci. Navíc k domácím weblogům se nevážou ani nadstandardní služby webhostingu - autoři se bez vlastní domény a dalších služeb obejdou. České systémy pro správu weblogů se nyní omezují maximálně na obsazování trhu. Trhu, u kterého není jisté, zda někdy bude finančně zajímavý. S rozvojem blogosféry budou nad tematicky orientovanými weblogy převažovat weblogy osobní. S nimi nelze počítat ani na straně výdělečných autorů, ani na straně prodeje placených služeb. Ani weblog se nehodí pro všechny situace. Je třeba upřesnit kritéria a cíle hodnocení. Budoucnost českých weblogů tedy může být opět hlavně v marketingovém přínosu pro toho, kdo autorům nabídne kvalitní redakční systém. **Šanci na výrazný úspěch má pouze marketing s velmi přesným a efektivním cílením.**

3. 4 Využití v personalistice

Internetové deníčky jsou na celém světě stále populárnější a začínají se používat i pro velmi profesionální účely. **Weblogy se rychle uplatňují i v oblasti řízení lidských zdrojů – v personalistice.** Zaměstnavatelé je využívají jako nový komunikační kanál se zaměstnanci. Nahrazují tak tradiční způsoby sdělování nových informací. Jednotlivé firmy vytvářejí a spravují blogy na svých portálech, jelikož je to nejen populární, ale i relativně levné. Zaměstnanci mohou prostřednictvím blogů diskutovat o svých úspěších či problémech a získat přístup k praktickým informacím. Firemní komunikaci blogy usnadňují i z důvodů častých potíží při použití elektronické pošty.

Náborářům slouží ke zdokonalení ve svém oboru a k rychlému získání vhodných kandidátů na obsazovaná pracovní místa. V tomto případě lze weblogy využívat dvěma způsoby. První možností je založit vlastní blog a začít pracovat na jeho propagaci, aby přilákal co nejvíce zájemců. Druhou variantou je prohledat již existující blogy v dané oblasti a vybudovat dobré kontakty a vztahy s jejich provozovateli. Důležité pro náboráře je častá a pravidelná aktualizace - jelikož jsou blogy velmi dynamické, je třeba aktualizovat minimálně dvakrát týdně. Základem je vymezit přesné požadavky konkrétního náboráře (firmy) a uživatelů, kteří budou blog navštěvovat. Dále je třeba přilákat kýžené publikum, zapůsobit a zajistit, aby se k blogu vracelo. Důležité je přidat odkaz na blog do vyhledávačů a registrovat jej na stránkách sdružující blogy dané profesionální oblasti.

Jednou z nejvýznamnějších zahraničních firem zabývajících se personalistikou, která vytvořila svůj weblog, je *Monster Job*. Její blog najdeme na adrese <http://monster.typepad.com/monsterblog/>. Na Obrázku 3 je grafická ukázka *MonsterBlogu*.

Obrázek 3: Grafická ukázka weblogu firmy Monster Job.

Svůj vlastní internetový deníček má i ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach. Jmenuje se *Zdeněkův Blog* a je veřejnosti dostupný na adrese <http://www.zdenek-skromach.cz>. Na tomto blogu probíhá například zajímavá diskuse o podobě Zákoníku práce či o dalších důležitých zákonech.

4. Weblogy v oboru Informační studia a knihovnictví

4.1 Role weblogů v oboru

Na úvod kapitoly bych položil jednu otázku. Co mají společného weblogy se studenty oboru Informační studia a knihovnictví? Odpověď je jednoduchá – mohou nalézt uplatnění téměř ve všech oborech, odvětvích a povoláních. Rozvoj informační technologie je neuvěřitelný. Ještě před patnácti lety byli lidé, kteří uměli pracovat s počítači, považováni za odborníky a experty. Dnes už umí pracovat s PC skoro každé malé dítě – samozřejmě ve vyspělých zemích. Práce s informacemi a daty, s využitím počítačů, je velmi perspektivní a má velikou budoucnost. Jako u každé vědy v rozmachu nastává nárůst počtu oborů a specializací. A někdy jde ona specializace až do extrémů. Obor Informační studia a knihovnictví je ovšem vyvážený a nabízí odborníky a experty, kteří neučí jak pracovat s PC, ale informují jak pracovat účinně a efektivně.

Informační pracovník musí umět rychle vyhledat z obrovské záplavy informací to podstatné a potřebné. Následně je často nutné přetlumočit to laickému uživateli. Doba se mění a směr vývoje určují přímo spotřebitelé. Veřejné i soukromé instituce, jako např. knihovny, musí přizpůsobit nabídku spotřebitelské poptávce. Znalost informační problematiky a počítačů spojená se základy ekonomiky a marketingu je výborná kombinace pro budoucí povolání. V dnešní globalizované době se produkty vzešlé z Internetu, jako jsou weblogy, využívají a budou používat stále více a více. Důvody jsou jasné - rychlost, relativní jednoduchost a kompatibilita. Většina odborných i veřejných institucí míří do světa Internetu. Dnes již má každá významná instituce své internetové stránky a mnoho z nich i svůj vlastní weblog.

Světlem se šíří módní vlna nakupování po Internetu a týká se také půjčování či nakupování knih. Existují knihovny, které mají svou virtuální podobu a poskytují knihovnické služby po webu. Například webové stránky *Státní technické knihovny (STK)* získaly v březnu 2003 první místo v soutěži Biblioweb. Knihovna na internetu má mnoho výhod - ušetří čas, zvýší kvalitu služeb, rychlost, komfort a nahradí fyzickou návštěvu knihovny. Vyhledávání v on-line katalozích knih, časopisů a třeba i státních norem je dnes mnohde již samozřejmostí. Existují i další služby, jako např. *Current Contents* - zaslání obsahu vybraného časopisu e-mailem.

A dále služby rešeršní nebo reprografické, kde se kromě papírových kopií uplatňují i kopie dodávané elektronickou poštou. V návaznosti na výše zmíněné služby vzniká obrovské množství on-line databází, které zpřístupňují plné texty či abstrakty článků. Mně osobně se virtuální knihovnictví zamlouvá, nicméně si nepřeji, aby v blízké budoucnosti vytlačilo klasickou formu. **Papírová a elektronická forma by se měly navzájem doplňovat a spolupracovat.** Je třeba si také uvědomit, že internetová a vůbec celá počítačová síť je stále velmi zranitelná a lze ji napadnout a vyřadit z provozu. Proto je nutné se více zaměřit na informační bezpečnost – viz. šifrování, utajení obsahu či elektronický podpis. Ve všech oblastech je stále co vyvíjet a zlepšovat.

Informační sféra se pomalu přesunuje z velkých serverů, portálů a institucí do našeho osobního počítače. Na Internetu jsou v současné době zdarma nabízeny různé možnosti, díky nimž se lidé sami stávají informačním zdrojem. Jednou z výrazných možností jsou právě weblogy. Budoucnost je otevřena tvorbě samostatných projektů. Kvalitní a informačně hodnotné weblogy nejen předávají informace a poznatky, ale často se snaží o identifikaci problémů, které ovlivňují změny ve společnosti a způsob života. Snaží se oslovovat příslušné instituce, zvat je k účasti a řešit problémy na místní či celostátní úrovni. Lidé pracující v oboru Informační studia a knihovnictví vědí, že hlavní je vědomostní základ - znalosti, schopnosti a zkušenosti. Knowledge management se postará o to, aby tento základ byl efektivně využíván. A to bych považoval za to nejdůležitější - **umět správně, rychle a efektivně využít své znalosti a dovednosti.** K tomu mohou pomoci i weblogy.

Úlohu weblogů v oboru vyzdvihla například **Karen Blakeman**, která se zabývá informační profesí přes dvacet let a od roku 1989 působí jako nezávislá informační konzultantka. Její společnost *RBA Information Services* (<http://www.rba.co.uk/>) poskytuje konzultace a trénink dovedností v používání Internetu k přístupu k informačním zdrojům. Dále působí jako redaktorka a vydavatelka elektronického měsíčníku *Tales from the Terminal Room*. Na workshopu *Nejdůležitější tipy na vyhledávání pro experty*, který se konal v květnu 2005 na Praze 1, se věnovala mimo jiné významné úloze blogů jako zpravodajských a informačních zdrojů, kde si profesionálové mnoha oborů sdělují zkušenosti. Představila i svůj *Karen Blakeman's Blog*, který provozuje na adrese <http://www.rba.co.uk/rss/blog.htm>.

4. 2 Možnosti a perspektivy využití

Problematika weblogů, jejich současný stav a možnost efektivního využití v oboru Informační studia a knihovnictví, se projednávala a analyzovala i na 12. ročníku konference o profesionálních informačních zdrojích **INFORUM 2006**. Tato dnes již téměř legendární konference, jejíž dvanáctý ročník se uskutečnil 23. až 25. května 2006, je zaměřena na elektronické informační zdroje a jejich profesionální využívání ve vědě, výzkumu, vzdělávání, podnikání a marketingu. Je ojedinělou akcí svého druhu v celé střední a východní Evropě. Určena je pro pracovníky odborných a veřejných knihoven, manažery, vědecké a výzkumné pracovníky, lékaře, vysokoškolské učitele, specialisty oblasti ICT, pracovníky veřejné správy, studenty a další zájemce o tuto problematiku. Od roku 2003 navíc INFORUM rozšířilo své dosavadní teritoriální zaměření (Česká republika a Slovensko) také na ostatní země střední a východní Evropy.

Vždy bohatý a pestrý program konference je obvykle doplněn několika workshopy. Letos byl jedním z nich workshop týkající se otázky weblogů. Byl nazvaný *Blogy a blogování v praxi informačního profesionála* a jeho koordinátorem byla **Adriana Cronin Lukas** ze společnosti *Big Blog Company*. Hlavním cílem workshopu bylo seznámit účastníky s možnostmi, které nabízejí weblogy a jim podobná dynamická rozhraní. Společně s tím byly představeny základní principy jejich fungování. Jedna část byla věnována praktickým ukázkám fungování blogu s důrazem na jednoduchost, s jakou je možno příspěvek vytvořit a vystavit na webu, což A. Lukas demonstrovala na svém osobním weblogu *Media Influencer*, který se nachází na adrese <http://www.mediainfluencer.net/>. **Weblog v podání A. Lukas** není prezentován jako pouhý internetový deníček, ale jako **strukturovaná databáze reprezentovaná navenek skrze publikační systém**.

Každý autor blogu by měl odpovědně vytvářet svou vlastní síť příspěvků za pomoci všech dostupných prostředků, které blog nabízí (kategorizace, používání klíčových slov, související odkazy atd.). Tak vznikne **informačně plnohodnotný blog** – flexibilní, dobře strukturovaný a dynamický, vnitřně konzistentní a navenek dobře prohledatelný. Měl by mít příspěvky seřazené chronologicky a v přehledných kategoriích, využívat klíčová slova nebo plnotextové vyhledávání. Takových informačně hodnotných weblogů je u nás bohužel zatím velmi málo.

V současném informačním světě je možno pohlížet na weblog z několika úhlů pohledu. Může být vnímán jako elektronická kniha či tiskové zpravodajství, tedy jako **informační kanál**. Nové médium, kde platí jednoduché pravidlo o maximální dostupnosti obsahu a o nadměrné distribuci informací. Druhým a zcela odlišným pohledem je weblog jako **nástroj společenské změny**. Jeho primárním cílem není produkovat zpravodajství, ale vytvořit síťovou komunitu, propojit uživatele a rozvíjet jejich sociální interakci. Weblogy jsou postaveny na principu vzájemného odkazování a propojování příspěvků či komentářů. To umožňuje sledovat takto spojené příspěvky v síti a integrovat je s ostatními. Vniknou relevantní diskuse a zároveň se začne vnitřně strukturovat **bloggerské společenství na základě obsahu příspěvků** samotných. A zde se nachází hlavní výhoda využívání weblogů v jakémkoliv oboru.

Vytváří se plastický obraz oboru i jednotlivých autorů, tvoří se komunity, které si předávají informace. Samozřejmě dochází i k negativním komentářům či opravení některých informací. Ale pokud se jedná o konstruktivní a podloženou kritiku, je třeba to brát jako plus. Pomocí komentářů, které může k příspěvkům vkládat kdokoli, pak weblogy slouží (či mohou sloužit) jako jeden z nástrojů k vytvoření alternativního recenzního řízení (peer review). Tak dojde postupem času také k posouzení kvality blogu jako celku nebo reputace jeho autora. Kvalitní weblog by měl transparentně identifikovat autora a jeho profesionální kvality, zkušenosti a jeho příslušnost k oboru či institucím.

V současnosti je optimální doba pro výrazné prosazení weblogů v informační společnosti. Současné vyhledávače typu *Google* hodnotí weblogy díky vysoké míře propojenosti odkazy a časté změně obsahu velmi dobře. Umísťují je na přední místa, například v počtu nalezených stránek (hitů) se úspěšně blogující osoby pohybují nadstandardně vysoko, často mnohem výše než známé společnosti. Díky rozvoji techniky existují i tzv. vlogy – tedy videoblogy, velmi specifické formy prezentace v audiovizuální verzi. Rozvíjí se také nástroje, které s blogy přímo souvisí. Specializované portály monitorují aktivitu blogů a slouží také jako speciální blogové vyhledávače. Další možnosti nabízí využití **wiki** a to zejména pro účely sdílení a vytváření obsahu, třeba na úrovni pracovních skupin nebo firem. Důležitým rozdílem wiki a blogu je fakt, že v blogu má autor pod kontrolou pouze příspěvky a jejich obsah. Wiki v sobě zahrnuje i řízení osob, jejich práv a monitoring přístupů či aktivity.

Pro usnadnění práce se zdroji informací, jakými jsou i weblogy, slouží tzv. **RSS čtečky** (RSS readers). Přehledné čtení zdrojů pomocí těchto nástrojů velmi usnadňuje práci s informacemi, šetří čas i systémové prostředky. Při jejich správném využití není nutné prohlížet desítky zdrojů a zjišťovat, že nepřinášejí žádné nové či pro nás využitelné informace. K tomu, aby došlo k výraznému prosazení weblogů v informační vědě, je třeba maximálního využití všech inovativních metod, které s sebou rozvoj Internetu přináší. Je nutné využít všechny možnosti, které otevírá. **Blogy jsou sice základním, ale přesto jen jedním z mnoha existujících nástrojů.**

Kromě zmiňovaného workshopu se **Adriana Cronin Lukas** na konferenci INFORUM 2006 věnovala tématu weblogů ještě jednou. A to v příspěvku nazvaném *Blogy a sociální média uvnitř podniku - interní komunikace a management informačních toků*. Zde zmínila nutnost respektovat lidskou osobnost a jedinečnost, pokud chceme v rámci organizace podporovat sdílení informací a znalostí. Je třeba dát prostor individualitě, motivaci a svobodě výběru. Je chyba pouze začlenit osobu do systému, musí docházet ke vzájemné přirozené komunikaci a sdílení informací. Základní jednotkou je osoba jako individuum, nikoliv proces, oddělení ani tým. **Nápady přicházejí od lidí, ne ze systému.** Bohužel v současné době jsou lidé zahlceni přílišným množstvím informací. Proto je nutné vytvořit užitečnou strukturu sítě a okruh informačních zdrojů. Když lidé zjistí, že weblogy a další nástroje Internetu pomáhají řešit nebo vylepšit každodenní práci (v jakémkoli oboru), začnou je sami používat a budou s nimi dále experimentovat.

Myslím, že i letošní ročník konference INFORUM potvrdil stále **rostoucí význam weblogu jako novodobého elektronického informačního zdroje**. Lze těžko odhadovat jejich další vývoj. Možná, že význam weblogů je zveličován a že jsou sice zajímavým, ale krátkodobým jevem. Časem se dá očekávat pokles jejich popularity. Ale dnes jsou perspektivní, dynamicky se rozvíjející a stále ještě neotřelý informační zdroj, který významně ovlivňuje informační společnost. Mediální a informační svět se díky nim rozrůstá o množství nových internetových zdrojů. Při analýze vybraných reprezentantů oboru jsem našel řadu zajímavých a informačně hodnotných weblogů od institucí či jednotlivců (knihovníků a informačních pracovníků). Bohužel většina jich je zahraničních, v ČR se kvalitní blogování rozvíjí pomaleji a obtížněji. Přesto i díky aktivitě členů *Ústavu informačních studií a knihovnictví* mají weblogy u nás budoucnost.

4.3 Analýza současného stavu

4.3.1 Česká republika a Slovensko

Stále rostoucí význam a popularita weblogů začíná ovlivňovat i české instituce. Možnosti spojené s efektivním využitím weblogů si uvědomil i **SKIP ČR – Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky**. Od prosince roku 2005 existuje paralelně s oficiálními internetovými stránkami svazu, které se nachází na adrese <http://skip.nkp.cz/>, i jeho weblog. Jeho hlavní náplní jsou novinky ze zahraničního knihovnictví, především odkazy na strategické dokumenty a webové prezentace odborných akcí. Weblog využívá blogovací systém *Bloguje.cz*, o čemž svědčí i jeho adresa <http://skip.bloguje.cz>. Bohužel tento blog odráží současný stav české blogové scény. Autorům nelze upřít snahu, ale je třeba mnoho věcí vylepšit. Weblog postrádá možnost zpětné vazby, chybí kontakt se čtenářem. U příspěvků je sice možnost vložit komentář, ale při letmém pohledu jsem neobjevil ani jeden. Výrazně by pomohlo zařazení doplňkových prvků, jako jsou ankety nebo návštěvní kniha.

Českým odborným weblogům zcela chybí jakákoliv propagace. Již zmiňovaný weblog SKIP existuje osm měsíců a za tu dobu ho (dle počítadla uvedeného na weblogu) navštívilo zhruba 2 500 lidí (údaje jsou platné dne 26. 7. 2006). To je podle mého názoru málo. Jistě k tomu přispívá i fakt, že oficiální stránky SKIP nemají na weblog žádný viditelný odkaz. Lze jen doufat, že brzy dojde k výraznému zlepšení. Příklad si můžeme vzít od našich slovenských sousedů. Na slovenském portálu *InfoLIB – portál pre knižničnú a informačnú teóriu a prax* (<http://www.infolib.sk/>) se nachází adresy hned dvou oficiálních weblogů Bratislavské pobočky **Spolku slovenských knihovníků**. Jsou dostupné na <http://ssk-ba.blog.sk/> a <http://ssk-ba.blogspot.com/>.

Jednou z velkých propagátorek weblogů v ČR je **Mgr. Denisa Kera**, jenž přednáší (mimo jiné) na *Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK* a je jednou z klíčových osob nově se rodícího oboru *Studia nových médií*. **Weblogy využívá jako studijní pomůcku** při svých přednáškách týkajících se metodologie vědy a kyberumění. Studenti těchto předmětů si musí povinně založit vlastní weblog a pracovat na něm. Výsledkem je vznik velkého množství nových weblogů tvořených studenty *Ústavu informačních studií a knihovnictví*.

Některé weblogy mají pouze krátkodobý charakter a skončí souběžně s předmětem, jiné se dále rozvíjí a mohou sloužit jako zajímavý alternativní informační zdroj. Mgr. Denisa Kera tímto ukazuje další zajímavou možnost využití weblogů v blízké budoucnosti. Weblog ve výuce jako učební pomůcka se objevuje spíše v zahraničí, u nás zatím zůstávají podobné pokusy osamoceny. Ale jsem přesvědčen, že iniciativou ÚISK se inspirují další (nejen) vysokoškolské obory a pracoviště. I v oblasti pedagogiky skrývají weblogy značný potenciál využití.

4.3.2 Zahraničí

Situace ve vyspělých zahraničních státech je odlišná od té naší. Zatímco v ČR či na Slovensku se weblogy objevily teprve na začátku 21. století a naplno se rozvinuly až v posledních pěti letech, v USA, Kanadě a západní Evropě se tento novodobý fenomén prosazuje již zhruba od poloviny devadesátých let minulého století. Náskok zhruba pěti let se může zdát zanedbatelný, ale v dynamicky se rozvíjející oblasti PC a Internetu je stále patrný a viditelný. Velkým plusem pro zahraniční weblogy je **existence weblogových vyhledávačů**. Navíc se objevují už i **katalogy blogů**. Jsou to stránky, které mají za účel nashromáždit co nejvíce odkazů na blogy s možností rychlého vyhledávání určitého blogu. Do katalogu si může autor zdarma přidat weblog sám s krátkým popisem.

Příkladem kvalitního weblogového rozcestníku pro přibližně 52 000 blogů z mnoha zemí světa je portál **Eatonweb** na adrese <http://portal.eatonweb.com>. Blogové vyhledávače se zase mohou pochlubit speciální verzí **Googlu**, která se zaměřuje pouze na prohledávání weblogů. Je dostupná na adrese <http://www.google.com/blogsearch>. Obtížné může být nejen vyhledávání weblogů, ale i prohledávání rozsáhlého weblogu obsahujícího bohatý archiv. Je proto logické, že **zahraniční systémy**, například již mnohokrát zmiňovaný **Blogger.com**, přicházejí s podporou prohledávání weblogu. Služba nabízí možnost zadat klíčové slovo nebo frázi a zvolit si, zda má být prohledáván pouze otevřený weblog nebo všechny weblogy v daném systému.

Další výhodou jsou **odborné časopisy** zaměřené převážně na moderní technologie a informační vědu. Například poměrně zajímavým projektem je volně přístupný mezinárodní časopis *Webology*, který sleduje trendy v knihovnictví a informační vědě ve světě.

Častými autory hodnotných a poutavých zahraničních weblogů, které svým obsahem spadají pod obor Informační studia a knihovnictví, jsou **knihovníci a informační pracovníci**, kteří tímto moderním způsobem informují čtenáře o novinkách v dané knihovně, vědecké instituci či oborové organizaci. Zvláště populární je tato metoda v zámoří. Na síti nalezneme množinu weblogů od knihovníků z USA, Kanady a dalších vyspělých zemí. Typický příklad takového druhu weblogu se nachází na adrese <http://www.idupuis.blogspot.com/>. Už jeho název zní poutavě – *Zpovědi knihovníka vědecké knihovny (Confessions of a Science Librarian)*. Autorem weblogu je **John Dupuis**, knihovník *Steacie Science & Engineering Library, York University, Toronto*.

Autor se snaží vybírat nejzajímavější odkazy, články a informace z akademických vědeckých knihoven. Navíc je fanoušek science-fiction, takže občas přidává poutavé materiály týkající se různých objevů a vynálezů v této oblasti. Výhodou většiny weblogů tohoto typu (od knihovníků a informačních pracovníků) je, že se mohou pochlubit rozsáhlou historií - weblog J. Dupuise vznikl již v říjnu roku 2002 a veškeré články má velmi snadno dohledatelné v jednoduchém a přehledném archivu.

Některé weblogy mají široký okruh témat. Patří mezi ně například *Dave's blog*, jehož autorem je **David Lee King** - vrchní ředitel oblasti IT (*Acting IT Director*) v *Kansas City Public Library, Missouri*. Jeho weblog obsahuje články týkající se knihoven, web designu, jeho užití, managementu a marketingu. Dále sleduje veškeré moderní technologie spojené s PC, Internetem a vyhledáváním na webu. Původní adresa je <http://daweed.blogspot.com/>, od června 2006 je blog vylepšen a přesunut na novou adresu <http://www.davidleeking.com/>. Je to velice zajímavý a informačně hodnotný weblog.

Aktualizace weblogů bývá nepravidelná, autoři jsou jistě pracovně vytíženi, ale přibližně 2-3 příspěvky týdně jsou podle mého názoru dostačující. Každý autor je jiný, někdo se odmlčí na delší dobu, další dosahuje téměř denní aktualizace. Obsah je obvykle totožný se zaměřením knihovny, ve které autor pracuje. Takový weblog nalezneme také na <http://www.blogwithoutlibrary.net/>. Jeho autorkou je **Amanda Etches-Johnson**, zaměstnankyně knihovny *McMaster University v Hamiltonu, Ontario*. Její *Blogwithoutlibrary.net* informuje o knihovnách, informačních technologiích a vším mezi tím. Kvalitu weblogu zvyšuje fakt, že obsahuje velké množství hodnotných odkazů na jiné weblogy a oborové instituce.

Pohled odjinud přináší španělsky psaný weblog *Bitácora de un bibliotecario*. Jeho originální verze se nachází na <http://www.bitacoradeunbibliotecario.blogspot.com/>, pro španělsky nemluvící uživatele je k dispozici anglický překlad na adrese <http://www.thelogofalibrarian.blogspot.com/>. Weblog je zajímavý z toho důvodu, že představuje **latinskoamerický pohled na knihovní a informační vědu** a obsahuje množství odkazů na další informační zdroje dané oblasti. Při jejich prozkoumání nalezneme mimo jiné weblogy o knihovnictví z Peru, Mexika, Argentiny či Kolumbie. Zajímavá osobnost je i samotný autor weblogu **Edgardo Civalero** z Argentiny, který vystudoval knihovnictví na *Národní Univerzitě v Córdobě* a nyní je členem *Standing Committe of IFLA's Library Services to Multicultural Populations Section*. Úspěšně se snaží o propagaci oboru v oblasti Latinské Ameriky, vyučuje, informuje o novinkách a je zapojen v řadě organizacích, které pracují na celkovém vylepšení podmínek v této oblasti.

Velmi výstižný je citát neznámého autora uvedený jako podtitul weblogu: „*Oni mohou spálit knihy, zbořit knihovny, zapovědět jazyky, zakázat víru, vymazat minulost, vytvořit současnost, určit budoucnost, týrat a popravovat lidi...ale stále nevědí, jak zabít nehmotný a nápaditý orgán ideálů, snů a nadějí*“. (*They can burn books, destroy libraries, forbid languages, ban beliefs, delete past times, draw new present times, order future actions, torture and execute people...But they still don't know how to kill the intangible and bright bodies of ideas, dreams and hopes.*)

I díky weblogům existuje možnost zjistit, jak funguje knihovnictví v jiných, nepříliš známých a méně rozvinutých zemích. Získáme mnoho informací a postřehů, které jinou formou lze těžko získat. To platí i pro weblogy knihovníků z USA a dalších vyspělých zemí. Zprávy z vnitřku knihoven, hodnocení očima zaměstnance instituce – to jsou informace, které nenalezneme na oficiálních stránkách dané knihovny ani v bulletinech či výročních zprávách. Navíc designové nástroje weblogu, jako jsou komentáře, ankety či návštěvní knihy, umožňují vznik zajímavé oborové diskuse napříč kontinenty přímo na samotném weblogu. Dalším významným plusem je velké množství zajímavých a důležitých odkazů. **Weblogy odkazují na stránky odborných institucí nebo knihoven, se kterými spolupracují a od nichž čerpají informace.** Jednotlivé weblogy jsou také často citovány a odkazy na ně najdeme u mnoha dalších zajímavých weblogů. Jsou tak navzájem propojeny mezi sebou.

4. 4 Představení vybraných oborových weblogů

Před tvorbou bakalářské práce jsem provedl v rámci předmětu *Bibliografické rešeršní služby* u **PhDr. Evy Bratkové** základní bibliografickou rešerši k tématu. Při tvoření této rešerše a hledání hodnotných pramenů jsem našel a navštívil velké množství weblogů různé kvality, stáří a hodnoty. Během tvorby samotné bakalářské práce jsem okruh zkoumaných a navštívených weblogů z různých oborů a s odlišnou tematikou ještě rozšířil. Nemohu však říci, že jsem podrobně prozkoumal blogový sektor, neboť počet weblogů je v současné době obrovský a není v silách jednoho člověka ho celý obsáhnout. Navíc weblogy velmi rychle vznikají, zanikají, mění své názvy, adresy a zaměření. Přesto jsem objevil množinu informačně hodnotných a poutavých weblogů a řadu z nich jsem krátce představil, zanalyzoval a vyhodnotil v průběhu práce. Na závěr jsem vybral několik weblogů týkající se oboru, které jsou podle mého názoru velmi zajímavé a současně informačně hodnotné. Zaujaly mě, takže se pokusím je podrobněji představit a stručně vyhodnotit jejich možný přínos.

Hodnotným, poutavým a přínosným oborovým weblogem je **ENSIL-blog**, který se nachází na adrese <http://vvbad.typepad.com/ensil/>. Zkratka **ENSIL** znamená **European Network for School Libraries and Information Literacy**, tedy Evropská síť pro školní knihovny a informační gramotnost. ENSIL byl vytvořen v roce 2003 na mítinku v Amsterdamu, kde se sešli zástupci 8 evropských zemí (Rakousko, Itálie, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rusko, Švédsko a Velká Británie) k diskusi a jednání o současném stavu knihoven a informační gramotnosti v Evropě. Dvoudenní seminář, na kterém se podílelo **UNESCO** a organizace **IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions**, vyvrcholil sepsáním tzv. *Amsterdamského prohlášení – Amsterdam Statement on School Libraries and Information Literacy*, jehož součástí bylo vytvoření sítě ENSIL.

Od roku 2003 síť vzrostla až na 30 členů ze čtrnácti zemí Evropy. Síť má za úkol propojit jednotlivé národní evropské knihovnické asociace, mezinárodní společnosti – úzce spolupracuje se sekci IFLA (*School Libraries and Resource Centers Section*), informuje, přináší zajímavé odkazy a vytváří možnost nadnárodní diskuse mezi knihovníky a informačními pracovníky. ENSIL zve všechny knihovny a vzdělávací instituce po celé Evropě ke spolupráci. Na zatím posledním mítinku v Oslu, v srpnu 2005, byl založen speciální weblog sítě ENSIL.

ENSIL-blog obsahuje velké množství zajímavých odkazů. Najdeme zde odkazy na národní evropské knihovnické asociace, které aktivně spolupracují na síti ENSIL, knihovny i další oborové instituce.

Vybrané odkazy na evropské asociace:

- Belgie (Flandry): <http://www.vvbad.be/>
- Německo (Hessen): <http://www.schulbibliotheken.de/>
- Itálie : <http://www.aib.it/>
- Nizozemsko : <http://www.nvbonline.nl/>
- Norsko : <http://www.norskbibliotekforening.no/site/skole/>
- Polsko (ENSIL Polsko): <http://www.ensil-online.pl/>
- Portugalsko : <http://www.apbad.pt/>
- Švédsko : <http://www.skolbibliotek.se/>
- Velká Británie : <http://www.sla.org.uk/>

Hlavní dvě mezinárodní organizace, se kterými ENSIL spolupracuje, jsou již zmiňovaná IFLA (<http://www.ifla.org/index.htm>) a IASL – **International Association of School Librarianship** (<http://www.iasl-slo.org/>). Na stránkách weblogu můžeme nalézt odkazy na tiskové zprávy, prohlášení a novinky (nejen) z těchto dvou organizací. Weblog má tři hlavní kategorie – *News, Press releases a Statements*. V kategorii *News* nalezneme kromě aktuálních novinek také pozvánky na různé knihovnické a informační akce, konference, sjezdy a mítinky. ENSIL-blog nemá příliš bohatou historii, vznikl v září roku 2005, aktualizace je nepravidelná a neobsahuje příliš mnoho příspěvků. Jeho hlavní význam vidím v již zmiňovaném velkém množství odkazů, jimiž je přímo přeplněn. **Weblog slouží jako výborný informační rozcestník k řadě hodnotných a zajímavých pramenů a zdrojů.** Na jednom místě se schází řada kvalitních reprezentantů oboru.

Díky spolupráci a záštitě organizací, jako jsou UNESCO, IFLA a IASL, se dá očekávat budoucí rozvoj a rozkvět sítě ENSIL. Je předpoklad, že se do projektu zapojí další evropské knihovnické a informační asociace a instituce. Vzhledem k tomu jistě dojde i k postupnému rozrůstání a zkvalitňování weblogu ENSIL. Podle mého názoru má vysokou perspektivu do budoucna a může se stát významným oborovým informačním zdrojem.

Kvalitním weblogem je bezesporu i **ACRLog – oficiální weblog Association of College & Research Libraries**, který se nachází na adrese <http://www.acrlblog.org/>. Tento blog je tvořen skupinou akademických knihovníků, která se nazývá *BAB – Blog Advisory Board* (Blogová redakční rada). Jedním z hlavních cílů weblogu je informovat odborné čtenáře (knihovníky, řešeršéry atd.) o každodenních problémech v oblasti akademického knihovnictví, diskutovat s nimi o jejich řešení a pomáhat nalézt optimální varianty. Association of College and Research Libraries (ACRL) je nejrozsáhlejší sekci **American Library Association (ALA)** a pokrývá přibližně 20 % její členské základny. Samotná ALA (<http://www.ala.org/>) je vysoce profesionální, nejstarší a nejrozsáhlejší knihovnická asociace na světě.

Obrázek 4: Logo společnosti ACRL.

Obrázek 5: Logo weblogu ACRLog.

Obrázek 6: Logo společnosti ALA.

Z výše zmíněných faktů vyplývá, že weblog ACRLog je **zaměřen převážně na oblast USA** a sleduje americké knihovnictví. Přesto (nebo právě proto) je velmi přínosný. Obsahuje hodně kvalitních článků, které jsou rozděleny do neuvěřitelných **dvaceti přehledných a různorodých kategorií!** Je propojen s mateřskou ACRL (speciální kategorií *ACRL News*) i s ALA. Samozřejmě ukrývá řadu odkazů na další zajímavé stránky. Je to **jeden z nejkvalitnějších weblogů, které jsem měl možnost prozkoumat.** O jeho kvalitě svědčí i autorský tým – již zmiňovaná **redakční rada (BAB)**. Ta je tvořena 5 členy s různým odborným zaměřením. Jejich profily se nachází na <http://acrlblog.org/who-we-are/>. Jedná se renomované odborníky, aktivní členy oborových organizací a vysoce kvalitní pracovníky z různých oblastí USA, kteří spolupracují na mnoha zajímavých projektech.

Za podrobnější zmínku jistě stojí i **UKeiG Weblog**. UKeiG – **the United Kingdom eInformation Group** je skupina pro elektronické informace ve Spojeném království. Její blog se nalézá na adrese <http://www.ukeig.org.uk/blog/> a obsahuje veškeré novinky a informace týkající se UKeiG. Weblog slouží hlavně pro vývojáře a uživatele elektronických informačních zdrojů. Podobně jako u předchozího zkoumaného blogu ACRLLog, i weblog UKeiG netvoří jeden člověk (jako to bývá u většiny „obyčejných“ blogů). Na jeho chodu se podílí celý **tým kvalitních autorů**, z nichž někteří se představili také v České republice. Jednou z hlavních autorek je **Karen Blakeman**, která kromě tohoto blogu tvoří osobní **Karen Blakeman's Blog** jenž provozuje na adrese <http://www.rba.co.uk/rss/blog.htm>. O její profesní kariéře a významu pro obor jsem se již zmiňoval v podkapitole 4.1 – *Role weblogů v oboru*. Všichni autoři jsou samozřejmě členy skupiny UKeiG.

Weblog opět obsahuje množství zajímavých odkazů, ve sloupci *Blogroll* nalezneme odkazy na celkem **19 vybraných weblogů**, které určitým způsobem spolupracují nebo jsou nějak propojeny se skupinou UKeiG. Samozřejmostí u těchto weblogů je **možnost prohledávání rozsáhlého a bohatého archivu**. UKeiG weblog spolupracuje s Blogger.com, který podporuje prohledávání weblogu a nabízí možnost zadat klíčové slovo nebo frázi. Informační rozsah weblogu je velmi široký, články se zabývají různorodými tématy. Nachází se zde vše, co se týká elektronických informačních zdrojů. Je to alternativa k oficiálním stránkám skupiny (<http://www.ukeig.org.uk/>), která občas vybízí k diskusi a hodnocení činnosti samotné UKeiG.

Obrázek 7: Logo skupiny UKeiG.

Na konec bych se krátce zmínil o kvalitním a zajímavém **weblogu OA Librarian**, který se nachází na adrese <http://oalibrarian.blogspot.com/>. Weblog má podtitul *Open access resources by and for librarians* a zabývá se tzv. Open-access (OA) literaturou. Pod tento pojem spadají zdroje digitální, onlinové, volné nebo zpoplatněné. Velkým problémem je zde otázka copyrightu, hlavně v prostředí Internetu. Důležitým zdrojem informací jsou i OA Journals.

5. Závěr

Bakalářskou práci na téma *Weblog jako novodobý elektronický informační zdroj* jsem vytvořil s cílem podrobně a celkově charakterizovat tento mladý, zajímavý a stále ještě zcela neprozkoumaný informační zdroj. Práce se snaží představit weblog se všemi jeho klady i zápory a zdůraznit možnosti, které s sebou využívání weblogu přináší. Pokusil jsem se obsáhnout všechny aspekty zkoumaného tématu, zvláště jsem se zaměřil na využití weblogů v oboru *Informační studia a knihovnictví*. Práce pohlíží na weblog jako na nové moderní elektronické médium, které se díky rozvoji sítě Internet stává velmi důležitým v řadě oborů a oblastí.

Bakalářskou práci jsem rozdělil do čtyř hlavních částí. V první z nich, kapitole *Charakteristika weblogu*, představuji uživatelům, kteří mají s weblogem minimální zkušenosti nebo o něm ještě nikdy neslyšeli, co je weblog (a co je blog). Dále stručně informuji o historii weblogů ve světě i v ČR a popisuji základní vlastnosti a rysy weblogů. Zvláště se věnuji důležité problematice svobody a anonymity světa weblogů. Celkově v první kapitole prezentuji základní teoretické charakteristiky tématu.

Druhá kapitola je zaměřena více prakticky, jak napovídá i její název *Tvorba weblogu*. V úvodu přináší praktické informace o tom, jak jednoduše a rychle založit vlastní weblog. Další části se týkají uživatelského rozhraní weblogů, základních prvků a principů designu a jejich možného a efektivního využití v jednotlivých blogovacích systémech. V závěru druhé kapitoly je zkoumána psychologie internetového čtenáře weblogu. V této části převádím teoretické poznatky z první kapitoly do praxe a čtenář mé bakalářské práce by měl být po jejím přečtení schopen vytvořit vlastní úspěšný weblog.

V třetí kapitole nazvané *Význam weblogů* zkoumám možnosti a perspektivy využití blogů v různých oborech. Nejvíce se zaměřuji na jejich vliv v žurnalistice. Podkapitola *Weblog – nové médium?* se zabývá otázkou, jak mohou weblogy změnit současná klasická média, jako je televize, rozhlas a tisk. A dokáží je v budoucnu vytlačit? Svůj význam už weblogy prokázaly v nedávných válečných konfliktech v Iráku či Afghánistánu, kde tzv. warblogy (válečné deníčky) přinášely často objektivnější informace než cenzurovaná klasická média. Dále sleduji ve třetí kapitole využití weblogů v oblastech marketingu a personalistiky.

Kapitola čtvrtá sleduje *Weblogy v oboru Informační studia a knihovnictví*. Je to nejrozsáhlejší část bakalářské práce, ve které se snažím analyzovat a vyhodnotit roli weblogů v oboru a nastínit možnosti a perspektivy využití. Práce sleduje současný stav v ČR, na Slovensku a v zahraničí. Informuje o využívání weblogů v činnosti moderně koncipovaných informačních a výukových systémů. Na závěr dochází k představení vybraných oborových weblogů, které jsem objevil při důkladném průzkumu na webu. V rámci přípravy na tvorbu bakalářské práce jsem provedl základní bibliografickou rešerši k tématu a během samotné tvorby jsem našel a prozkoumal velkou množinu zajímavých, významných a kvalitních weblogů. Na řadu z nich je v průběhu práce odkazováno.

Není jednoduché shrnout získané informace a vyslovit k weblogům jednoznačné stanovisko. V současné době jsou weblogy velmi populární a jejich počet rychle roste. Zdá se, že mají před sebou velkou budoucnost. Já se k tomuto názoru přikláním a myslím, že **weblogy budou zastávat v informační společnosti stále významnější roli**. Jejich hlavní výhodou je jednoduchost a snadná dostupnost pro uživatele. Prostřednictvím weblogu může každý člověk rychle a jednoduše prezentovat své názory na Internetu. I další faktory, jako je možná anonymita autora a svoboda projevu, činí z weblogu „důležitého hráče na informačním poli“. Weblogy se prosazují v mnoha různých oborech a oblastech, řada organizací a institucí má dnes kromě oficiálních www stránek i svůj weblog, který je alternativním zdrojem informací.

Určitou výhodou weblogů je fakt, že je stále považován za neoficiální médium. Jeho autoři mohou prezentovat názory, které by jinde (například v klasických médiích či na oficiálních www stránkách) vyjádřit nemohli. Čtenáři navíc mohou přidat své názory na danou problematiku v komentářích, anketách nebo v návštěvní knize. Vzniká tak oborová (nebo mezioborová) diskuse a polemika, která (je-li vedena v duchu fair-play) je vždy prospěšná. Dalším zatím minimálně využívaným kladem weblogů může být jejich zapojení do výuky. Jistě existuje řada zatím neobjevených variant, k čemu všemu lze použít weblog. Důležité je, jak se k tomuto novodobému elektronickému informačnímu zdroji zachováme. Weblogy uspějí jen tehdy, **když dokážeme naplno využít jejich potenciálu**. Pokud ne, stanou se pouze jedním z krátkodobých internetových jevů. Budou novodobou elektronickou kometou, která rychle zazáří a stejně rychle také shoří. Čas ukáže, jaký bude osud weblogů. Já jim věřím. I proto jsem si je vybral jako téma své bakalářské práce.

Seznam použité literatury

V uvedeném seznamu jsou zahrnuty prameny použité při zpracovávání a tvorbě bakalářské práce. Záznamy jsou popsány dle norem ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2 v abecedně jmenném uspořádání. Vzhledem k faktu, že tématem práce je weblog jako novodobý elektronický informační zdroj a médium, převážná většina materiálů jsou články z odborných časopisů a elektronické zdroje.

I. Bibliografické zdroje – oborové databáze

1. *ERIC : Education Resources Information Center* [online databáze]. Lanham (MD, USA) : Education Resources Information Center, c2006 [cit. 2006-02-01]. Dostupná z WWW: <<http://www.eric.ed.gov>>.
2. *ISI Web of Knowledge : Social Sciences Citation Index®* [online databáze]. Philadelphia (PA, USA) : Institute for Scientific Information, c2006 [cit. 2006-02-01]. Dostupné v rámci systému ISI Web of Knowledge: <<http://isiwebofknowledge.com>>.
3. *ISTA : Information Science & Technology Abstracts* [online databáze]. Birmingham (AL, USA) : EBSCO Information Services, c2006 [cit. 2006-02-01]. Dostupná v databázovém centru Ovid: <<http://www.ovid.com/>>.
4. *LISA : Library & Information Science Abstracts* [online databáze]. Bethesda (MD, USA) : Cambridge Scientific Abstracts, c2006 [cit. 2006-02-01]. Dostupná z centra CSA: <<http://www.csa.com>>.
5. *LLIS-FTXT : Library Literature & Information Science Fulltext* [online databáze]. Bronx (NY, USA) : H.W.Wilson, 2000- [cit. 2006-02-01]. Dostupná v rámci systému Wilson Web: <<http://www.hwwilsonweb.com>>.
6. *ScienceDirect* [online komerční digitální knihovna]. Amsterdam (Nizozemí) : Elsevier, 1997- [cit. 2006-02-01]. Dostupná z WWW: <<http://www.sciencedirect.com>>.

II. Internetové vyhledávací zdroje

7. *Blog.lupa.cz : server o blozích na českém internetu* [online]. Praha : Internet Info, s.r.o., c1998-2006 [cit. 2006-02-01]. Aktualizováno denně. Text v češtině. Dostupný z WWW: <<http://blog.lupa.cz/>>. ISSN 1212-8309.

8. *Google Blog Search : Find blogs on your favorite topics* [online]. Google, c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.google.com/blogsearch>>.
9. *Lupa.cz : server o českém Internetu* [online]. Praha : Internet Info, s.r.o., c1998-2006 [cit. 2006-02-01]. Aktualizováno denně. Text v češtině. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/>>. ISSN 1213-0702.
10. *Weblogy.cz - co píší české weblogy o webu, webdesignu a internetu* [online]. c2005-2006. Dostupný z WWW: <<http://www.weblogy.cz/info/>>.
11. *Živě.cz – o počítačích a internetu* [online]. Computer Press, a. s., c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.zive.cz/>>. ISSN 1214-1887.

III. Odborné články a publikace

12. ABRAM, Stephen. Blogging: who are you reading? *Information Outlook*. 2005, vol. 9, no. 4, s. 40-42. ISSN 1091-0808.
13. BAR-ILAN, Judit. Blogarians - A new breed of librarians. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*. 2004, vol. 41, no. 1, s. 119-128.
14. BAR-ILAN, Judit. Information hub blogs. *Journal of Information Science*. 2005, vol. 31, no. 4, s. 297-307. ISSN 0165-5515.
15. BERGER, Pam. An introduction to blogging. *Unabashed Librarian*. 2004, no. 130, s. 3-6. ISSN 0049-514X.
16. BLOOD, Rebecca. *The Weblog Handbook : practical advice on creating and maintaining your blog*. Cambridge : Perseus Publishing, 2002. xii, 195 s. ISBN 0-7382-0756-X.
17. BOSMAN, J. Blogmania. Blogmania. *Informatie Professional*. 2002, vol. 6, no. 11, s. 30-31. ISSN 1385-5328.
18. BRADBURY, Danny. From blogs to k-logs. *Computer Weekly*. 2003, vol. 23, s. 40-41. ISSN 0010-4787.
19. BRADLEY, Phil. What are weblogs? *Serials*. 2004, vol. 17, no. 1, s. 83-86. ISSN 0953-0460.
20. CLYDE, Laurel A. Weblogs: are you serious? *Electronic Library*. 2004, vol. 22, no. 5, s. 390-392. ISSN 0264-0473.

21. CLYDE, Laurel A. *Weblogs and libraries*. Oxford : Chandos, 2004. 181 s. ISBN 1-84334-085-2.
22. DEARSTYNE, Bruce W. Blogs: the new information revolution? *Information Management Journal*. 2005, vol. 39, no. 5, s. 38-40, 42-44. ISSN 1535-2897.
23. FICHTER, Darlene. Blogging software for Intranet applications. *Online*. 2003, vol. 27, no. 1, s. 61-63. ISSN 0146-5422.
24. FIORENTINI, Barbara. I blog bibliotecari: nuovi servizi di informazione. Library blogs: new information services. *Bollettino AIB*. 2004, vol. 44, no. 1, s. 29-36. ISSN 1121-1490.
25. HABERMANN, Julia. Weblogs as a source of business news and information. *Online*. 2005, vol. 29, no. 5, s. 35-37. ISSN 0146-5422.
26. MANUEL, Sue. Weblog use in information and enquiries service provision. *Assignment*. 2005, vol. 22, no. 2, s. 5-7. ISSN 0265-2587.
27. MCBRIDE, Matthew. Open source Weblog and content management systems for the information professional. *Searcher*. 2004, vol. 12, no. 9, s. 24-29. ISSN 1070-4795.
28. MCGOVERN, Gerry. Building Successful Brands On the Web. *New Thinking* [online]. 2003. Dostupný z WWW: <<http://www.gerrymcgovern.com>>.
29. MCGOVERN, Gerry. Treat Your Content As an Asset. *New Thinking* [online]. 2002. Dostupný z WWW: <<http://www.gerrymcgovern.com>>.
30. NAGEL, Sarah C. Using the world of blogs for project and financial management. *Bottom Line*. 2004, vol. 17, no. 3, s. 102-105. ISSN 0888-045X.
31. NIELSEN, Jakob. Weblog usability: The Top Ten Design Mistakes. *Useit.com* [online]. 2005. Dostupný z WWW: <<http://www.useit.com/alertbox/weblogs.html>>.
32. PEDLEY, Peter. The weblog phenomenon. *Managing Information*. 2003, vol. 10, no. 5, s. 32-33. ISSN 1352-0229.
33. PIPER, Paul; RAMOS, Miguel. Blogs of war: a review of alternative sources for Iraq War information. *Searcher*. 2005, vol. 13, no. 2, s. 15-22. ISSN 1070-4795.
34. PIPER, Paul; RAMOS, Miguel. Web waves: tsunami blogs respond to disaster. *Searcher*. 2005, vol. 13, no. 5, s. 32-39. ISSN 1070-4795.

35. RANDALL, David. Blog. *Independent on Sunday*. 2005, vol. 1, s. 22, ISSN 0958-1723.
36. REICHARDT, Randy; HARDER Geoffrey. Weblogs: Their Use and Application in Science and Technology Libraries. *Science & Technology Libraries*. 2005, vol. 25, no. 3, s. 105-116. ISSN 0194-262X.
37. TRAFFORD, Paul. Mobile blogs, personal reflections and learning environments. *Ariadne*. 2005, no. 44, [np]. ISSN 1361-3200.
38. WINSHIP, Ian. Weblogs and RSS. *Serials*. 2005, vol. 18, no. 2, s. 162-164. ISSN 0953-0460.

Bakalářská práce dále obsahuje velké množství odkazů a příkladů konkrétních weblogů. I když se jedná o zajímavé a hodnotné zdroje, vzhledem k jejich značnému počtu je o většině z nich v práci pouze nepatrná zmínka a řada nemá na práci žádný vliv. Některé jsou ovšem v bakalářské práci podrobně popsány. Vzhledem k celkovému množství weblogů a faktu, že z mnohých jsem nečerpal a pouze je uvedl jako náhodné příklady, je v *Seznamu použité literatury* pouze zlomek weblogů uvedených v samotné práci.

IV. Vybrané použité weblogy

39. *ACRLog - Association of College & Research Libraries : Blogging by and for academic and research librarians* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.acrlblog.org/>>.
40. *Bitácora de un bibliotecario* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.bitacoradeunbibliotecario.blogspot.com/>>.
41. *Blogwithoutlibrary.net [blogs, rss, & other little technologies for libraries]* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.blogwithoutlibrary.net/>>.
42. *Confessions of a Science Librarian* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.idupuis.blogspot.com/>>.
43. *Dave's blog - dave's blog is written by David King, currently the Acting IT Director at Kansas City Public Library* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://daweed.blogspot.com/>>.

44. *ENSIL – European Network for School Libraries and Information Literacy* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://vvhbad.typepad.com/ensil/>>.
45. *Karen Blakeman's Blog - News and views on search tools and Internet resources for business information* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.rba.co.uk/rss/blog.htm>>.
46. *Media Influencer – What media? What influence?* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.mediainfluencer.net/>>.
47. *OA Librarian - Open access resources by and for librarians* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://oalibrarian.blogspot.com/>>.
48. *SKIP ČR : Aktuality ze světa* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://skip.bloguje.cz/rss.xml>>.
49. *Spolok slovenských knihovníkov – Bratislavský kraj, Blog Spolku slovenských knihovníkov Bratislavského kraja* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://ssk-ba.blogspot.com/>>.
50. *UKeiG Weblog – the United Kingdom eInformation Group, a professional body for users and developers of electronic information resources* [online]. c2006. Dostupný z WWW: <<http://www.ukeig.org.uk/blog/>>.